БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 64 (16.147 • 18 март 1975 йил, сешанба • Баҳоси 2 тийин

ЧОРВАЧИЛИККА ПАРТИЯВИЙ ҒАМХЎРЛИКНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

Иртиш бўйида чўпон Рашат Каткенов номи кўпларга таниш. Моҳир тарбиячи ва ёшларнинг мураббийси Рашат Каткенов кўп кишиларга меҳнатнинг илғор усулларини эгаллаб олишларига ёрдам берди. Павлодар область партия комитети Р. Каткенов ва бошқа илғор чорвадорларнинг тажрибаларини диққат билан ўрганиб чиқиб, уни ҳамма қўйчиларга ёйишни тавсия қилди. Областдаги фермалар кадрлар билан доимо мустаҳкамланиб турибди, бу ерда ишлагани кўплаб коммунист ва комсомоллар келди. Икки юзга яқин партия группаси ишлаб турибди ва улар ишлаб чиқаришнинг асосий масалаларига эътиборни жалб қилмоқда. Хўжаликларнинг раҳбарлари, партия комитетларнинг ходимлари коллективларнинг имкониятлари, уларнинг ташвишлари, талаб ва эҳтиёжларини яхши биладилар. Бу нарса план ва социалистик мажбуриятлар бажарилишига ёрдам бермоқда.

Кадрлар билан ишлашда, уларни беш йиллик вазифаларини амалга ошириш учун сафарбар этишда энг яхши меҳнат намуналаридан фойдаланиш муҳимлигини Павлодар область коммунистлари намунасида яққол кўриш мумкин. Ишга айнан шундай ёндашиш КПСС Марказий Комитети 1974 йил декабрь Пленуми қарорларининг янада муваффақиятли бажарилишига имкон беради. Пленум партия ташкилотлари олдига эришилган ютуқларни мустаҳкамлабгина қолмай омманинг меҳнат ғайратини оширган ва илғор тажрибаларни кенг кўламда ёйган ҳолда ишлаб чиқариш самарадорлигини янада ўстиришга эришиш вазифасини қўйган эди.

Барча совет кишилари каби қишлоқ меҳнаткашлари ҳам 1975 йилги юксак марраларни белгилаб олдилар, ана шу марраларга эришиш учун сабот-матонат билан кураш олиб бормоқдалар. Чорвадорлар олдида гўшт, сут, тухум ва жун етиштиришни муттасил кўпайтириб боришни таъминлашдек вазифа турибди. Тармоқнинг бундан буёнги тараққиёти партия ташкилотлари, унинг барча ходимларини фермалар маҳсулотини кўпайтиришга, маҳсулот сифатини оширишга куч-ғайрат сарфлашларини тақозо этади. Озуқа базасини мустаҳкамлаш, прогрессив технологияни жорий этиш, наслчилик ишини takомиллаштириш учун кўп ишлар қилишга тўғри келади. Чорва қишловини уюшқоқлик билан поёнига етказиш тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилмоқ лозим. Ҳозирги вақтда ҳамма ерда молхоналарда боқилаётган молларни яйловга чиқаришни чорва маҳсулдорлигини кўпайтириш билан қўшиб олиб боришга эришмоқ зарур.

Йил топшириқларининг муваффақиятли бажарилиши даставвал қишлоқ хўжалигининг ана шу муҳим тармоғи ходимларининг тажрибасига, билимига, маҳоратига боғлиқ. Ватан уларнинг хизматларини юксак баҳоламоқда. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони бўлган чорвадорлар — Ставрополь ўлкасидаги Ленин номли колхоздан Н.Колобовнинг, Қрим областидаги «Семисотка» совхозидан Л. Вялованинг, Могилев областидаги КПСС XXI съезди номли колхоздан Н. Даниленконинг ва бошқа кўпгина кишиларнинг номлари яхши маълум. Партия ташкилотларининг энг биринчи вазифаси — илғорларнинг тажрибаларини ўрганиш ва ёйишдан, барча участкаларда ишнинг кўзини билган серғайрат ва фидокор меҳнаткашлар бўлишига эришишдан иборатдир.

Бу сифатлар қунт билан олиб бориладиган тарбиявий иш, партиянинг меҳнат коллективларига кундалик таъсири чоғида қўлга киритилиши маълум. Чорвачиликка ишчан, қобилиятли ташкилотчилар юборилаётган жойларда тўғри иш тутиляпти. Коммунистлар 1975 йилги топшириқларнинг тўла ва ошириб, муваффақиятли бажарилиши учун оммавий мусобақа ташаббусчилари бўлишга, фермаларда виждонан ишлаб, шахсий намуна кўрсатишга даъват этилган кишилардир.

КПСС XXIV съезди қарорларини, тўққизинчи беш йиллик топшириқларини амалга ошириш борасида ҳамма ерда тармоқни ихтисослаштириш кучайтирилмоқда, чорвадорлар меҳнатининг характери ва мазмуни ўзгариб бормоқда. Қишлоқда механизациялашган йирик фермалар ва комплекслар қурилмоқдаки, булар оммавий касбдаги мутахассисларни тайёрлашга юксак талаблар қўймоқда. Чорвадорлар энг янги технологияни тезроқ эгаллаб олиб, шу асосда маҳсулот сифатини янада ошириш, унинг таннархини арзонлаштиришга эришишлари тўғрисида ғамхўрлик қилиш зарур.

Партия ташкилотлари кадрларни тарбиялашга, уларга хўжалик юритишнинг замонавий методларини ўргатишга ҳамма ерда тегишли масъулият билан қараяптилармикин? Масалан, Киров областида қурилган яхши молхоналар оз эмас, кўпгина ишлаб чиқариш жараёнлари механизациялаштирилган, чорвачилик озуқа базаси яхшиланган. Шуларга қараганда бу ердаги сифат кўрсаткичлари яхшиланмоғи лозим эди. Аммо бир қанча хўжаликларда фермалардаги меҳнат унумдорлиги кўтарилмаган, сарфланган капитал маблағларнинг қопланиши суст. Бундай бўлаётганлигининг сабаби кўп жиҳатдан шундаки, бу тармоқдаги ўзгаришлар билан бир маҳалда хўжаликлар моҳирона танланган ва тегишли профессионал тайёргарликдан ўтган чорвадорлар билан ҳамма ерда бирдай мустаҳкамланмаган.

Иш манфаатлари партия ташкилотларининг фермалар учун кадрлар резерви яратиш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилиб туришларини қаттиқ тақозо этади. Ҳамма ерда уларни тармоқни кенг кўламда механизациялаш билан алоқадор— ҳусусан, машинада соғиш операторлари, созловчи мастерлар каби касбларга ўқитиш формаларини белгилаб чиқиш лозим. Ҳар бир хўжаликда, район ва областда шундай мутахассислар тайёрлашнинг аниқ плани бўлмоғи лозим, шу планнинг бажарилиши устидан партия назоратини ўрнатиш керак. Профессионал маҳоратни такомиллаштириш, юксак гражданлик фазилатларини тарбиялаб етиштириш янги методлар билан бирга коммунистик меҳнат ва илғор тажриба мактабидан, мураббийлик ҳаракатидан кенгроқ кўламда фойдаланиш, мусобақа пешқадамлари тажрибаларини матбуот, телевидение ва радио орқали оммалаштириш муҳимдир. Экономика ва зоотехника курсларига ҳамда тўгаракларига партия ташкилотларининг актив мадад бериб туришлари тақозо этилади. Илғор фермалардаги амалий семинарлар, етакчи мутахассислар, новаторлар, мусобақа ғолиблари билан учрашувлар тобора оммалашиб бормоқда.

Ишлаб чиқаришни концентрациялаш ва ихтисослаштириш, уни саноат заминига ўтказиш ишларига кенг фаолият майдонини очиб бермоқда. Бугунги кунда чорвачиликда рўй бераётган ўзгаришлар моҳиятини йигит ва қизларга маҳорат билан тушунтириб бериш, уларни ижодий ўсиш, билим ва қобилиятларини амалда татбиқ этишга жалб қилиш, ёшларнинг ўзига ёқадиган ишни танлаб олишга ёрдам бериш — коммунистларнинг фахрли бурчидир.

Мамлакат чорвадорларининг мусобақаси янгидан-янги ютуқлар билан нишонланмоқда. Кўпгина хўжаликларнинг коллективлари КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига амалий иш билан жавоб бериб, йилнинг дастлабки икки ойи топшириқларини барвақт бажардилар, молларнинг сермаҳсул ва маҳсулотнинг аъло сифатли бўлишига эришдилар. Коммунистлар мамлакат чорвадорларини ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун, КПСС XXIV съезди белгилаб берган тўққизинчи беш йиллик марраларига эришиш учун курашга изчиллик билан бошлаб бораверсинлар.

(«Правда»нинг 17 мартдаги бош мақоласи).

ДЎСТЛАРНИНГ УЧРАШУВИ

Чехословакия Социалистик Республикаси савдо ходимларининг Словакия савдо министри Дезидер Гога бошчилигидаги делегацияси Ўзбекистонда бир неча кун бўлди.

Делегация СССР савдо министрининг таклифига биноан мамлакатимизда меҳмон бўлиб турибди. Меҳмонлар Ўзбекистонлик ҳамкасбларининг ишлари билан танишдилар. Улар Тошкентда бош универмаг ва марказий универмагни бориб кўрдилар, Самарқанднинг марказий универмагида бўлдилар, шу савдо корхоналарида социалистик мусобақанинг ташкил этилиши, бу жойларда прогрессив савдо формаларининг қўлланишига қизиқдилар. Делегация аъзолари Тошкент ва Самарқанднинг диққатга сазовор жойларини бориб кўрдилар, Бухорога сафар қилдилар.

17 мартда Чехословакия савдо ходимлари делегацияси Тошкентдан Москвага жўнаб кетди.

(ЎзТАГ).

МУКОФОТ ЯНГИ ЗАФАРЛАРГА ИЛҲОМЛАНТИРАДИ

ГУЛИСТОН, 17 март. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда Сирдарё область партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари активининг область меҳнаткашлар коллективлари вакиллари билан биргаликда йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда тантанали вазиятда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов областга КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини топширди. Область меҳнаткашлари ана шу юксак мукофотга 1974 йилги халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажариш учун ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида энг юқори натижаларга эришганлиги учун сазовор бўлдилар.

Область партия комитетининг биринчи секретари В. А. Хайдуров, Сирдарё районидаги Ленин номли колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. Йўлдошева ва сўзга чиққан бошқа нотиқлар Сирдарё области меҳнаткашларининг ишига юксак баҳо берганликлари учун партия ва ҳукуматга самимий миннатдорчилик изҳор этдилар.

Йиғилиш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетига, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга табрикнома йўлладилар.

Тошкент подшипник заводи коллективи якунловчи йил топшириқларини барвақт бажариш учун фидокорона меҳнат қилмоқда. Суратда: илғор ишчилардан Ҳ. Ойхўжаева (чапда) ва Ш. Насачёва иш устида.

А. Тўраев фотоси.

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ КИЕВДА

КИЕВ, 15 март. (ТАСС). Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан ВСИП XI съездига бораётган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев бугун Украина пойтахтида тўхтаб ўтди.

Вокзалда ўртоқ Л. И. Брежневни В. В. Шчербицкий, И. С. Грушецкий, А. П. Ляшко ва республиканинг бошқа раҳбарлари кутиб олдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев республика Коммунистик партияси ва ҳукуматининг раҳбарлари билан суҳбатлашди, суҳбат давомида партия ташкилотларининг якунловчи 1975 йил ва умуман беш йиллик халқ хўжалик планлари ҳамда социалистик мажбуриятларини бажариш соҳасидаги ишлари масалаларини, кўкламги дала ишларига тайёргарлик ва шу ишларнинг боришини қизиқиб суриштирди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев Совет Украинасининг коммунистларига, барча меҳнаткашларига КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш соҳасидаги бунёдкорлик меҳнатида катта муваффақиятлар тилади.

ВЕНГЕРЛАР ДИЁРИДА САМИМИЙ КУТИБ ОЛИШ

КПСС ДЕЛЕГАЦИЯСИ БУДАПЕШТГА КЕЛДИ

БУДАПЕШТ, 16 март. **(ТАСС махсус мухбирлари).** Венгрия пойтахти байрам либосида. Унинг кўча ва майдонлари ранг-баранг паннолар, транспарантлар билан безатилган, плакатларга «XI» рақами ёзилган. Венгрия Халқ Республикаси мамлакат ҳаётидаги катта тарихий воқеа арафасида турибди: 17 март куни Венгрия Социалистик ишчи партиясининг XI съезди очилади.

Съезд ишида Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги Совет Иттифоқи Коммунистик партияси делегацияси қатнашади.

Делегация составида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. В. Шчербицкий, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. А. Шеварднадзе, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССРнинг ВХРдаги элчиси В. Я. Павлов бор.

Маҳаллий вақт билан соат 18. Пойтахтнинг СССР ва ВХР давлат байроқлари билан, рус ва венгер тилларида «ВСИП XI съездига Совет Иттифоқидан келган меҳмонларимизни самимий табриклаймиз!» сўзлари ёзилган шиорлар билан безатилган Ғарбий вокзалига махсус поезд келиб тўхтайди. Вагон ёнида ВСИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари Янош Кадар, ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, ВХР Министрлар Советининг Раиси Ене Фок Леонид Ильич Брежневни, КПСС делегацияси аъзоларини қардошларча самимий табриклаб кутиб оладилар.

КПСС Марказий Комитетининг аъзоси К. В. Русаков, КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси А. М. Александров ҳам ўртоқ Л. И. Брежнев билан бирга келдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежневни ва делегация аъзоларини ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Антал Апро, Валерия Бенке, Бела Биску, Шандор Гашпар, Карой Немет, министрлар, ВСИП Марказий Комитетининг аъзоси, ВХРнинг СССРдаги элчиси Д. Рапаи, СССРнинг ВХРдаги элчиси В. Я. Павлов, СССР элчихонасининг ва ВХРдаги бошқа совет муассасаларининг ходимлари; қўшинлар жанубий группасининг қўмондони генерал-полковник Б. П. Иванов кутиб олдилар.

Будапешт меҳнаткашларининг вакиллари ўртоқ Л. И. Брежневни, делегация аъзоларини самимий ва қизгин табрикладилар.

Венгер ва совет пионерлари Совет Иттифоқидан келган меҳмонларга гулдасталар тақдим этишди.

ДЎСТОНА СУҲБАТ

БУДАПЕШТ, 16 март. (ТАСС). Бугун КПСС делегацияси қароргоҳида ўртоқ Л. И. Брежнев ва делегация аъзолари билан ўртоқ Я. Кадар, Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, ВСИП Марказий Комитети секретари Б. Биску ўртасида самимий, дўстона суҳбат бўлиб ўтди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС делегациясини Будапештда кутиб олиш.

ТАСС телефотоси.

СОЦИАЛИЗМ ЙЎЛИДАН ЯНГИ ҒАЛАБАЛАР САРИ

ВСИП XI СЪЕЗДИ ОЧИЛДИ

БУДАПЕШТ, 17 март (ТАСС махсус мухбирлари). Бугун бинокорлар касаба союзи саройида Венгрия Социалистик ишчи партиясининг XI съезди очилди.

Съезд делегатлари — ВСИП 750 минг кишидан кўпроқ отряди вакиллари залга тўпландилар. Булар — ишчилар синфи, меҳнаткаш деҳқонлар, халқ зиёлиларининг вакилларидир. Зал байрамона ясатилган. Саҳнада катта «XI» рақами, Маркс, Энгельс, Ленин барельефлари, «Партия раҳбарлигида, халқ билан бирга социалистик йўлдан!», «Ватанимиз озод қилинганлигининг 30 йиллигини табриклаймиз!» деган шиорлар кўзга яққол ташланиб турибди. Қизил алвонга ёзилган: «Ленин йўлидан, олға!» деган даъват сўзлари Венгрия коммунистларининг ўз мамлакатида ривожланган социалистик жамият барпо этишга қаратилган планлари ва ишларини акс эттириб турибди.

Соат 14. ВСИП Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси аъзоси Антал Апро съездни очиқ деб эълон қилади.

ВСИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари Я. Кадар, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, бошқа коммунистик ва ишчи партиялари делегацияларининг раҳбарлари, ВСИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари, ВСИП Марказий Комитетининг секретарлари залга кирганларида съезд делегатлари ва меҳмонлари ўринларидан туриб гулдурос қарсак чаладилар. Улар давомли қарсаклар остида президиумдан жой оладилар.

А. Апро кириш нутқида бундай деди: партиямиз, социалистик Ватанимиз шонли воқеани нишонламоқда —ВСИПнинг XI съезди ўз ишини бошламоқда. Съездга 848 делегат сайланган.

Партия X съезддан кейин ўтган тўрт йил мобайнида бош йўлни ўтказиб келди, бу йўлнинг тўғрилигини мамлакатда социализм қурилишининг бой тажрибаси тасдиқлаб турибди. Бу бош йўлни венгер халқи тўла-тўкис қўллаб-қувватламоқда.

Марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми партиямиз фаолиятининг негизидир. Биз принципиал сиёсатимизга оғишмай амал қилиб, Совет Иттифоқи билан дўстона алоқаларимизни кенгайтирмоқдамиз ва мустаҳкамламоқдамиз.

Бизнинг муваффақиятларимиз, деб давом этди нотиқ, кўпайиб бормоқда. Бунда қардош социалистик мамлакатлар билан қалин ҳамкорлигимиз катта роль ўйнамоқда. Биз сўнгги йилларда ўз ишимизни қулай халқаро вазиятда ўтказмоқдамиз.

Съездимизни ўтказиш вақти ватан озод этилганлигининг 30 йиллигига тўғри келмоқда. Биз ана шу 30 йил мобайнида шундан аввалги бутун юз йилдагига нисбатан олға қараб каттароқ қадам қўйдик. Ишчилар ҳокимияти мустаҳкамланди, биз социализм негизини барпо этдик, энди эса реал мақсад сифатида мамлакатда ривожланган социалистик жамият қуриш вазифасини ўртага қўймоқдамиз.

А. Апро съезд делегатлари ва меҳмонларини, ВСИП барча аъзоларини, социализм қуришда актив иштирок этаётган Венгриянинг барча меҳнаткашларини табриклайди.

А. Апро нутқининг охирида бундай деди: съездимизга келган қардош мамлакатларнинг делегацияларини ҳаммамизнинг номимиздан табриклайман. КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг делегациясини партиямиз номидан, ҳаммангизнинг номингиздан самимий, қизғин муҳаббат ҳисларига тўлиб-тошган ҳолда сидқидилдан табриклайман.

Залда ҳозир бўлган кишилар бу сўзларни яна гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб оладилар.

Делегатлар съезднинг раҳбар органларини якдиллик билан сайлайдилар ва ВСИП Марказий Комитетининг ҳисобот доклади; Марказий контроль комиссиясининг ҳисоботидан иборат кун тартибини тасдиқлайдилар. Съезд делегатлари партия уставига ўзгартишлар киритиш тўғрисидаги таклифларни кўриб чиқадилар, ВСИП программавий баёнотининг лойиҳасини тасдиқлайдилар.

ВСИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Я. Кадар Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг ҳисобот докладини қилди.

Доклад зўр эътибор билан тингланди ва давомли қарсаклар билан бир неча бор бўлиниб турди.

Сўнгра ВСИП Марказий контроль комиссиясининг раиси Я. Брутьо шу комиссиянинг иши тўғрисида ҳисобот берди.

ВСИП съезди ўз ишини давом эттирмоқда.

Расмий хабарлар

РАСМИЙ ВИЗИТ БИЛАН

Гамбия Республикасининг Президенти Дауда Кайраба Жавара СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан 17 мартда Москвага келди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари К. Т. Мазуров, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Д. К. Жаварани самолёт зинапояси олдида кутиб олдилар.

Учиш майдонида қўшинлар уч турининг фахрий қоровули саф тортиб турди ва ҳар иккала мамлакатнинг давлат гимнлари ижро этилди.

Н. В. Подгорний билан Д. К. Жавара совет жангчилари сафлари олдидан ўтдилар.

Мотоциклчиларнинг фахрий эскорти кузатиб борган автомашиналар кортежи ўтган кўчалар ва майдонлар байроқлар ҳамда табрик сўзлари ёзилган транспарантлар билан безатилган эди.

(ТАСС).

ҲАР БИР ХЎЖАЛИКДА АЛМАШЛАБ ЭКИШ ЖОРИЙ ЭТИЛСИН

САМАРҚАНД, 17 март. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда алмашлаб экишни жорий этишга бағишланган республика семинар-кенгаши очилди. Семинар-кенгашнинг ишида область партия комитетларининг секретарлари, область ижроия комитетларининг раҳбарлари, область ва район қишлоқ хўжалик бошқармаларининг, совхозлар трестларининг бошлиқлари ҳамда бош агрономлари, колхозлар билан совхозларнинг мутахассислари иштирок этмоқдалар.

Самарқанд область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. Раҳимов, Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалиги министри Э. Т. Шайхов, республика совхозлар министри Е. Т. Тасанбоев, Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министри С. М. Мамарасулов ўзларининг нутқларида алмашлаб экишни жорий этиш соҳасидаги ишни таҳлил қилиб, КПСС Марказий Комитети 1965 йил март Пленуми қарорларини амалга оширишнинг самарали натижалари тўғрисида гапирдилар.

Семинарда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Й. Р. Қурбонов нутқ сўзлади.

Семинар программасига биноан, Самарқанд областидаги бир қанча хўжаликларнинг иш тажрибаси билан танишилади.

ЁЗУВЧИГА ҚУТЛОВЛАР

Назир Сафаров яратган асарларнинг қаҳрамонлари қирқ беш йилдан буён Ҳамза номли драма театри саҳнасида яшаб келмоқда. Худди шу ерда атоқли ўзбек совет ёзувчиси, Ўзбекистон ССР Ҳамза номли Давлат мукофоти лауреати туғилган куннинг 70 йиллиги ва адабий фаолиятининг 50 йиллигига бағишланган тантанали кеча бўлиб ўтди. Кечани республика Ёзувчилар союзи правлениесининг раиси Социалистик Меҳнат Қаҳрамони К. Яшин очиб, Н. Сафаровга Ўзбекистон ССР халқ ёзувчисининг кўкракка тақиб юриладиган нишони билан дипломини топширди. К. Яшин юбилярни унга фахрий унвон берилиши муносабати билан ёзувчилар ташкилоти номидан қизғин табриклаб, сиҳат-саломатлик, янги ижодий муваффақиятлар тилади.

Халқ ёзувчисини ҳамқалам дўстлари, ўртоқлари, ижодий союзлар ва коллективларнинг вакиллари табрикладилар. Бу кечада меҳнаткашлар коллективларининг вакиллари, Улуғ Ватан урушининг иштирокчилари, ёзувчи ўз асарларида ҳикоя қилган кишилар Назир Сафаровнинг шаънига кўпдан-кўп самимий гапларни айтишди. Белоруссиянинг собиқ партизанлари — Н. Сафаров ёзган янги асар — «Лукаш ботир» пьесасининг қаҳрамонлари А. И. Хромова, Р. Д. Ромма ўзбек халқининг фарзандлари ҳам озодлиги учун жанг қилган жонажон диёрдан юбилярга таъзим ва ҳурмат-эҳтиром келтиришди.

Тантанали кечанинг охирида «Лукаш ботир» спектакли қўйиб берилди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ Р. АШУРАЛИЕВНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ТАЙЁРЛАШ МИНИСТРИ ҚИЛИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА:

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми қарор қилади:

Ўртоқ Ашуралиев Рашид Ўзбекистон ССР тайёрлаш министри қилиб тайинлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари Ҳ. ПЎЛАТОВА.

1975 йил, 17 март, Тошкент шаҳри.

МАЖБУРИЯТЛАРНИНГ БАЖАРИЛИШИНИ ТЕКШИРАМИЗ

САМАРАДОРЛИКНИ ОШИРИШ — МУҲИМ ВАЗИФА

Республикамиз меҳнаткашлари Буюк ғалабанинг 30 йиллигини муносиб кутиб олишга интилиб, тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йили февраль ойида социалистик мусобақада янги муваффақиятларни қўлга киритдилар. Саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотлари коллективлари Севастополь, Одесса, Киев сингари қаҳрамон шаҳарлар шарафига зарбдор ўн кунликларни муваффақиятли ўтказишди.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Марказий статистика бошқармасининг халқ хўжалигини ривожлантириш 1975 йил январь—февраль ойлари давлат планининг бажарилиш якунлари тўғрисидаги ахборотидан маълумки, февраль ойи ҳам республикамизда саноат, қурилиш ва транспортнинг ҳамма тармоқлари бўйича катта ўсиш ва юксалиш билан якунланди.

Маҳсулот реализация қилиш плани 104,1, ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш эса 103,7 процент бажарилди. Реализация қилинган маҳсулотнинг 36,7 миллион сўмлиги планга қўшимча бўлди. Меҳнат унумдорлиги ортди. Пландан ташқари 2,3 минг тонна нефть, 37,1 миллиард куб метр газ, 34 минг тонна кўмир қазиб чиқарилди; 510 та трактор прицепи, 876 тонна прокат, 21,9 тонна минерал ўғит, 535 та газ плитаси, 4,3 минг тонна цемент, 17,1 минг тонна пахта толаси ва кўплаб культиваторлар, пахта териш ҳамда кўрак чувиш машиналари тайёрланди. Пайпоқ трикотаж буюмлар, чарм пойафзал, консерва, гўшт, колбаса маҳсулотлари ишлаб чиқариш планлари ҳам мўлжалдагидан анча ошириб бажарилди.

Транспорт, алоқа, капитал қурилиш ва халқ моддий фаровонлиги борасидаги ютуқларимиз ҳам катта бўлди. Темир йўл транспортида юк ташиш ҳажми 1974 йилнинг шу даврига нисбатан 9,5 процент кўпайди. Автомобиль транспортида пассажир ташиш плани 101,2 процент, граждан авиациясида эса 112,4 процент адо этилди.

Йил бошидан буён Пахта тозалаш саноати министрлиги корхоналари пландан ташқари 29,8 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилдилар. Озиқ-овқат саноати министрлигига қарашли корхоналарнинг коллективлари белгиланганидан 7,8 миллион, Енгил саноат министрлиги корхоналари 10,5 миллион, Гўшт ва сут саноати министрлиги корхоналари 4,8 миллион сўмлик кўп маҳсулот реализация қилишга муваффақ бўлишди.

Бироқ, қўлга киритилган муваффақиятлар қатори ишда айрим нуқсонларга йўл қўйилди. Чунончи, республикамиз бўйича саноат ишлаб чиқариш плани ошириб бажарилган бўлса-да, баъзи корхоналар маҳсулот реализация қилиш ва ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш планларини бажармадилар. Ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажмини, меҳнат унумдорлигини пасайтириб юбордилар. 59 корхона план-топшириқларни уддалай олмади. Тошкент экскаватор, Самарқанд суперфосфат, Фарғона кимёвий толалар заводлари, Термиздаги 16-ғишт заводи бошқармаси сингари қатор корхоналар ва ташкилотлар ишлаб чиқариш бўйича ҳам, реализация бўйича ҳам ўтган икки ойлик план-топшириқларни таъминлай олишмади.

Республика қурилиш материаллари саноати корхоналаридан 7 таси 265 минг сўмлик кам маҳсулот тайёрлади. Кўпгина корхоналарда меҳнат унумдорлиги кўрсаткичлари кўнгилдагидек бўлмади. Фарғона нефтни қайта ишлаш заводи, Олмалиқ химия ва Чирчиқ трансформатор заводлари, Марғилон ипак комбинати коллективлари бу борада анча оқсаб қолдилар.

Республикамиз қурувчилари ва монтажчилари ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 10 процент кўп капитал маблағларни ўзлаштирдилар ва 7 процентдан зиёд қурилиш-монтаж ишларини амалга оширдилар. Лекин, баъзи қурилиш ва монтаж ташкилотлари социалистик мажбуриятларни бажариш учун ҳали астойдил кураш олиб бормаяптилар, баъзилари эса давлат планидан орқада қолишмоқда. Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги ўтган икки ой ичида белгиланган ишларни 1974 йилнинг шу даврига нисбатан ёмонлаштириб юборди. Ўзбекистон ССР Қурилиш ва Қишлоқ қурилиши министрликлари ҳам зиммаларидаги мажбуриятларини бажаришмади. Меҳнатни ташкил этиш ва қурилиш-монтаж ишларини олиб боришдаги камчиликлар, иш вақтининг бекор ўтиши, қурилиш техникасидан тўла фойдаланмаслик, меҳнат интизомига риоя этмаслик бу министрликларнинг орқада қолаётганликларига асосий сабаб бўляпти.

Саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотларининг вазифаси ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини тобора ошиб боришига эришишдан иборатдир. Токи, социалистик мусобақада иштирок этаётган ҳар бир ишчи ёки коллектив якунловчи йилнинг дастлабки квартали учун қабул қилинган мажбуриятларни шараф билан бажариш имкониятига эга бўлсин.

Ўтган белгиловчи йил социалистик мусобақасида корхона биринчилигини саккиз марта эгаллаган сепарат цехи коллективи якунловчи йил меҳнат мусобақасида ҳам олдинда боряпти. Цехнинг илғор ишчиси М. Ҳошимова Тошкент подшипник заводида донг таратганлардан. Суратда: пешқадам сепаратчи М. Ҳошимова.

А. Тўраев фотоси.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ИШЧИЛАР, КОЛХОЗЧИЛАР, МУТАХАССИСЛАР, ОЛИМЛАРНИ, БАРЧА СОВЕТ КИШИЛАРИНИ 1975 ЙИЛ ПЛАН - ТОПШИРИҚЛАРИНИ ТЎЛА ВА ОШИРИБ БАЖАРИШ УЧУН, ИШЛАБ ЧИҚАРИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ УЧУН, БЕШ ЙИЛЛИКНИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ТУГАЛЛАШ УЧУН СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАНИ КЕНГ ҚУЛОЧ ЁЗДИРИШГА ЧАҚИРДИ. КАМРОҚ ЧИҚИМ ҚИЛИБ, КЎПРОҚ, СИФАТЛИРОҚ МАҲСУЛОТ БЕРАЙЛИК! — ДЕГАН ШИОР МУСОБАҚАНИНГ ШИОРИ БЎЛИБ КЕЛДИ ВА ШУНДАЙ БЎЛИБ ҚОЛАДИ.

(КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПАРТИЯГА, СОВЕТ ХАЛҚИГА МУРОЖААТИДАН).

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КОМАНДИРЛАРИ МИНБАРИ

ТАРАҚҚИЁТ САРИ

Тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йили дадил одим ташламоқда. Саноат корхоналарида, қурилиш объектларида, хуллас, жонажон Ватанимизнинг барча меҳнат коллективларида КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига амалий иш билан жавоб бериш учун бошланган мардона кураш кун сайин қизиб боряпти. Буни корхонамиз мисолида ҳам очиқ-ойдин кўриш мумкин.

Заводимиз Мирзачўлдаги йирик корхоналардан бири ҳисобланади. У ўзининг кўп йиллик тарихига, ажойиб анъаналарига эга. Фидокор кишилар етишиб чиқди. Ана шуларнинг фидокорона меҳнати билан ҳар йили катта ғалабаларни қўлга киритмоқдамиз. Беш йилликнинг тўртинчи йилида маҳсулот реализация қилиш плани 107,9 процент бажарилди. Пландан ташқари 3 миллион 902 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Шунингдек, тола ишлаб чиқариш плани 102,2, момиқ ишлаб чиқариш плани эса 105,8 процент қилиб адо этилди. Меҳнат унумдорлиги 1973 йилдагига нисбатан 5,3 процент ўсди.

Маҳсулот сифати — корхона шуҳрати. Белгиланган планлар ошириб бажарилса-ю, ишлаб чиқарилган маҳсулот сифати яхши бўлмаса, корхона шуҳратини ошириш қийин. Ҳозирги кунда сифат масаласига алоҳида эътибор берилаётганининг боиси ҳам шунда. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўрток Л. И. Брежнев Молдавия ССР ва Молдавия Компартиясининг 50 йиллик юбилейига бағишлаб Кишинев шаҳрида ўтказилган тантанали мажлисда сўзлаган нутқида мана бундай деган эди: **«Ўнинчи беш йиллик қандай бўлиши керак! Иқтисодий сиёсатимизнинг умумий йўналишларига асосланиб шуни айтиш мумкинки, бу — аввало, сифат беш йиллиги бўлади, халқ фаровонлигини янада ошириш йўлидаги самарадорлик беш йиллиги бўлади.**

Умуман олганда, ўртоқлар, ривожимиз ҳозирги босқичининг асосий хусусияти айни шундан иборатки, мамлакатимиз иқтисодий ўсишининг миқдорий омиллари билан бир қаторда сифатий омиллари тобора кўпроқ биринчи ўринга чиқиб қолмоқда». Шунинг ўзиданоқ партия ва ҳукуматимиз сифат масаласига қандай эътибор бераётганлигини билиб олиш мумкин.

Биз маҳсулот сифатига йил сайин жиддий эътибор бериб келмоқдамиз. Мана, бир мисол: агар 1973 йили ишлаб чиқарилган жами толанинг 24 процентигина аъло сифатга қабул қилинган бўлса, ўтган йили бу рақам 42 процентга етди. Ишлаб чиқарилган момиқнинг 95 проценти ана шундай энг юқори баҳога лойиқ топилди. Буларнинг бари — заводимизда маҳсулот сифатини янада яхшилаш учун катта резервлар борлигидан далолат бериб турибди. Биз ана шу имкониятлардан унумли фойдаланиш учун астойдил иш олиб бормоқдамиз.

Сўнгги йилларда пахта тозалаш саноати корхоналарида катта ўзгаришлар содир бўлмоқда. Корхоналарда қўл меҳнати чекиниб, механизация тобора кенгроқ ўрин оляпти. Эскириб қолган машина ва механизмлар ўрнига янгилари ўрнатилаётир. Меҳнат унумдорлиги ортиб, маҳсулот таннархи арзонлашмоқда, сифат яхшиланяпти. Яқин-яқингача корхонамизда «2-СБС» маркали тўртта қуритиш барабанлари бор эди. Бу барабанларнинг ҳар бири соатига 5 тонна пахтани қурита олади, холос. Ўтган йили ана шу барабанларнинг иккитаси ўрнига янги «2-СБ-10» маркали барабанлар ўрнатдик. Бу барабанларнинг ҳар бири соатига 10 тоннадан пахтани қуритиб бера олади. Айни пайтда иш сифати ҳам яхшиланди. Кўриниб турибдики, янги барабанлар иш унумини деярли икки баравар ошириш ва маҳсулот сифатини анча яхшилаш имконини бермоқда.

Биз эски машина ва механизмларни замонавийлари билан алмаштириш, янги цехлар очиш, шу билан бирга ишчилар, инженер-техник ходимларнинг малакасини ошириш йўлида бу йил ҳам катта ишларни амалга оширмоқдамиз. Булар эса якунловчи йил вазифаларини муваффақиятли ҳал этишга катта ёрдам беради.

Корхонада меҳнат унумдорлигининг ортиши, маҳсулот сифатининг яхшиланиб боришида рационализаторларимиз қўшаётган ҳисса ҳам оз эмас. Ўтган йили 24 та қимматли рационализаторлик таклифларини ишлаб чиқаришга жорий этдик. Улардан заводимиз йилига 8 минг сўмгача фойда олади.

Заводимиз ишчилари, инженер-техник ходимлари КПСС Марказий Комитетининг 1974 йил декабрь Пленуми қарорларини кўтаринки руҳ билан қарши олдилар ва уни қизғин маъқулладилар. Илғор ишчилар, бригада бошлиқлари Пленум қарорларига амалий иш билан жавоб бериш учун мусобақада ибрат бўлишяпти. Парик Сайдмамутов, Тўхтасин Бозорқулов, Шариф Азаматов Владимир Бушман, Мирза Мўминов, Наталья Сучкова каби ишчилар намунаси цех ва участкаларда кенг қулоч ёймоқда.

Заводимиз коллективининг умумий йиғилишида якунловчи йил планини 14 декабрда ошириб бажариш, пландан ташқари 3200 минг сўмлик маҳсулотни реализация қилиш, планга қўшимча 650 тонна тола, 75 тонна момиқ ишлаб чиқаришга қарор қилинди. Шунингдек, якунловчи йилда меҳнатни илмий асосда ташкил этиш, иш соатларидан унумли фойдаланиш туфайли меҳнат унумдорлиги 2,5 процентга оширилади, маҳсулот таннархи 100 минг сўмга камайтирилади ҳамда пландан ташқари 100 минг сўм фойда олинади.

Корхонамиз коллективи икки ойлик топшириқни муваффақиятли бажарди. Ишлаб чиқарилган толанинг 80, момиқнинг 95 проценти юқори сортларга топширилди. Бу, бизнинг якунловчи йилда қўлга киритган катта ютуғимиз.

Маҳсулот сифати учун кураш — ҳар бир ишчининг шарафли бурчига айланиб қолди. Буларнинг бари жонажон Коммунистик партиямиз Марказий Комитетининг декабрь Пленуми қарорларига бизнинг амалий жавобимиздир.

Рўзибой МИРЗАЕВ,
Гулистон пахта тозалаш заводининг бош инженери.

МУСОБАҚА — МИЛЛИОНЛАР ИЖОДИ

"Совет Ўзбекистони"

Март 1975 йил № 2(14)

БУЮРТМАЧИ МАСЪУЛИЯТИ

Корхоналар вақтида ишга тушсин

Социалистик экономиканинг муваффақияти хўжаликни планли юритиш натижаларига боғлиқ. Халқ хўжалигини ривожлантириш планларининг таркибий қисмларидан бири — капитал қурилиш планидир. Бу планлар ижтимоий ишлаб чиқариш ўсиши суръатларини, фан ва техниканинг янги ютуқларини жорий этишни, такрорий ишлаб чиқариш ҳажмини, асосий фондлар структурасини ҳамда тармоқларнинг мутаносиб ривожланишини белгилаб беради.

Ўтказилган хўжалик ислоҳоти планлаштиришни янада такомиллаштиришни талаб қилмоқда. Айрим буюртмачи министрлик ва идоралар қурилиш-монтаж ишларини планлаштираётганларида кўпгина хатоликларга йўл қўймоқдаларки, бу хатолар қурилиш ташкилотларининг бир меъёрда ишлашига, қувватлар ва иншоотларни ўз вақтида фойдаланишга топширишга ҳамда пудрат ишлари планининг бажарилишига салбий таъсир кўрсатмоқда. Планлаштиришдаги энг асосий камчилик — қурилиш ташкилотларининг келаси йил планига биринчи сентябргача лойиҳа-смета ҳужжатлари тайёр бўлмаган объектлар ва иш ҳажмларининг киритилишидир.

Буни мисолларда кўрайлик. 1974 йил 20 февралгача фақат Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги бўйича 22 миллион сўмга мўлжалланган ишларнинг техник ҳужжатлари берилмаган эди. Жумладан, ўтган йили тўла фойдаланишга топширилиши зарур бўлган Тошкент отчопарини қурувчи 6-қурилиш трестининг планида 2 миллион 144 минг сўмлик ишларни бажариш мўлжалланган эди. Лекин, бош корпус бўйича 800 минг сўмлик ишларнинг техник ҳужжатлари 1974 йилнинг апрелидагина топширилди. Бошқа бир мисол: Ўзбекистон ССР Маҳаллий саноат министрлиги республика Қурилиш министрлигининг планига 862 минг сўм ҳажмида Тошкентда ошхона мебеллари заводини қуришни киритган эди. Аммо, қурилиш бош плани, вертикаль планлаштириш лойиҳаси ва бош корпус ишчи чизмаларининг йўқлиги сабабли бинокорлар уч-тўрт ойгача ишга киришолмай юрдилар.

Техник ҳужжатларнинг ўз вақтида берилмаслиги оқибатида инженер-техник ходимлар ишчи чизмаларини синчиклаб ўрганиш, маҳсулот ва конструкцияларга буюртмаларни ўз вақтида бериш, қурилишга кўнгилдагидек тайёрланиш имкониятига эга бўлолмайдилар. Бу, ўз-ўзидан, қувватларни муддатида ишга туширишга ҳамда қурилиш-монтаж ишларининг сифатига салбий таъсир кўрсатади. Шу сабабли айрим тармоқларда ишлаб чиқариш характеридаги корхоналар ва иншоотлар қурилиши нормадагидан бир ярим-икки баравар чўзилиб кетяпти. Бунинг устига кўпгина буюртмачилар биринчи навбатда фойдаланишга топширилиши лозим бўлган иншоотларни зарур капитал маблағ билан таъминлаш ўрнига уни кўплаб майда объектларга сочиб юбормоқдалар.

Халқ хўжалигини ривожлантиришнинг энг муҳим вазифаларидан яна бири сарфланаётган капитал маблағларнинг самарадорлигини оширишдир. Бу вазифани адо этишда буюртмачи алоҳида ўрин тутади. Кўпгина буюртмачилар иншоотларни қурилишнинг нормативдаги муддатлари бўйича маблағ ҳамда лойиҳа-смета ҳужжатлари, асбоб-ускуна ва кабель маҳсулотлари билан ўз вақтида таъминлаётирлар. Бу, Бухоро ип газлама комбинатини, Олмалиқ химия ва Тошкент чинни заводларини ҳамда бошқа иншоотларни ишга туширишнинг аниқ муддатини белгилаш имконини берди. Қатор буюртмачи министрликлар ишга туширилаётган комплекслардаги аҳволни ўз вақтида ва чуқур ўрганиб, уларни етишмовчи ишчи чизмалари, капитал маблағлар, моддий-техника ресурслари ва жиҳозлар билан таъминлаш чораларини кўрмоқдалар.

Афсуски, баъзи буюртмачилар саноатнинг айрим тармоқлари бўйича қурилиш плани ҳақидаги форма ҳужжат (қурилиш плани)ни банкага кеч топширишади. Натижада, титуль рўйхатлар имзоланмайди. Қурилиш ишларини олиб бориш учун шартнома тузилмайди ва молиявий ҳисоб очилмай қолади.

Кўпгина қурилиш ташкилотлари ва корхоналарнинг планлаштириш ҳамда иқтисодий рағбатлантиришнинг янги методига ўтказилиши бинокорларнинг капитал маблағлар самарадорлигини оширишга, биринчи навбатда ишлаб чиқариш қувватларини тез фойдаланишга топширишга ва муддатидан илгари ўзлаштиришга қизиқишини кучайтириб юборди. Бундай шароитда буюртмачилар ўз вазифаларини яхши адо этишлари, қурувчилар қўлини тутадиган муаммоларни тез ҳал этишлари даркор.

Фойдаланилмайдиган жиҳозлар запасининг тўпланиб қолиши ҳам буюртмачиларга боғлиқ. Чунки, таъминотчилар қурилишда лойиҳа ва сметалар борми, сифати қандай, мазкур иншоот капитал қурилиш планига киритилганми, йўқми — бундан қатъий назар асбоб-ускуналарни жўнатаверадилар. Шунинг учун ҳам айрим ноёб асбоб-ускуналар қурилиш ва корхона омборларида узоқ вақтгача ишлатилмасдан ётади.

Қурилишлар, буюртмачилар ва таъминотчи корхоналарнинг жиҳозлардан фойдаланишни тезлаштиришга қаратилган хўжалик фаолиятини яхшилашда буюртмачилар ва таъминотчилар ўртасида асбоб-ускуналарнинг тўла-тўкислиги ҳамда жамланганлиги борасида ҳисоб-китоб системасига ўтишни тугаллаш муҳим омил бўлади.

Шуни айтиш керакки, ҳали ҳамма жойда ҳам аҳвол яхши деб бўлмайди. 1973 йилда Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлиги бўйича капитал маблағ сарфлаш ва қурилиш-монтаж ишлари плани бажарилмади. Учта муҳим иншоот ва қувватлар фойдаланишга топширилмасдан қолди. Қатор қурилиш ташкилотлари ишга туширилиши планлаштирилган объектларни вақтида фойдаланишга топширишни таъминламадилар. Бунда қурувчи корхоналар раҳбарларининг ҳам айби бор. Улар пудратчи ташкилотлар билан амалий алоқани йўлга қўймадилар. Қурилиш-монтаж ишларининг боришини назорат қилишни уюштирмадилар. Маблағлар ҳамда лойиҳа-смета ҳужжатлари билан таъминлаш каби зарур масалани ҳал қилишни орқага суриб юбордилар.

Капитал маблағларнинг ва ишлаб чиқариш фондларининг самарадорлиги кўп жиҳатдан фойдаланишга топширилган иншоотларнинг лойиҳадаги қувватини ўзлаштириш муддатига боғлиқ. Қурувчилар иншоотни камчиликсиз топширган, цехларга ўрнатилган технологик ускуналар саноат синовидан ўтган, созлаш ишлари ўз вақтида ва сифатли бажарилган, асбоб-ускуналарни ишлатувчи ходимлар олдиндан тайёрланган бўлса, объектларнинг лойиҳа қувватлари ўз вақтида ва муддатидан илгари ўзлаштирилиши мумкин. Корхоналар ишга туширилган дастлабки пайтларда янги цехларнинг хом ашё, ёрдамчи материаллар ва асосий эҳтиёт қисмларини ўз вақтида олиши ҳам катта аҳамиятга эга.

П. РОҲАТОВ,
бинокор-инженер.

Ишчи мактублари

САНОАТ

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатидан руҳланиб Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида актив қатнашаётган Хоразмдаги Хазорасп пахта тозалаш заводи коллективи якунловчи йилда 19700 тонна тола, 2305 тонна момиқ ишлаб чиқаришга, пландан ташқари 1 миллион 650 минг сўмлик маҳсулот реализация қилишга сўз берган.

Юксак мажбурият асосида иш кўраётган пахта тозаловчилар февраль ойи ишлаб чиқариш планларини муддатидан тўрт кун илгари бажаришга муваффақ бўлишди. Маҳсулот реализация қилиш плани 103, тола ишлаб чиқариш 115, момиқ тайёрлаш 106 процент адо этилди. Меҳнат унумдорлиги 106,2 процентни ташкил этди. Ишлаб чиқарилган маҳсулотларнинг ҳаммаси юқори сифатга топширилди.

К. КАРИМОВ,
корхона хизматчиси.

ҚУРИЛИШ

«НАВБАҲОР» БЎЙ ЧЎЗМОҚДА

Намангандаги янги «Навбаҳор» шаҳарчаси қурилиши кун сайин кенгайиб боряпти. Бунда Норин районидаги қурилиш-ремонт ташкилотлари коллективларининг ҳиссаси катта бўлмоқда. Айниқса, колхозлараро 34-кўчма механизациялашган колонна ва 37-ремонт-қурилиш участкаси бунёдкорлари астойдил меҳнат қилишмоқда. Улар якунловчи йилнинг февраль ойи ичида иккита уй-жой биносини барвақт фойдаланишга топширдилар.

Қурувчилардан О. Абдуллаев, А. Эрназаров, Р. Эҳсонов, А. Абобакиров, С. Ҳожиматов ўртоқлар социалистик мусобақа асосида ишлаб, бошқаларга ўрнак бўлишаётир. Бинокорлар Буюк ғалабанинг 30 йиллиги шарафига яна битта уй-жой биносини март ойи ичидаёқ қуриб битказишга сўз берганлар.

И. ОТАБОЕВ,
колхозлараро 34-кўчма механизациялашган колонна мастери.

ТРАНСПОРТ

ТЕМИР ЙЎЛЧИЛАР ЗАФАРИ

Қаҳрамон шаҳарларга бағишланган зарбдор декадаларда фаол иштирок этаётган Тошкент темир йўл бўлинмаси коллективи Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида актив қатнашиб, катта муваффақиятларга эришди. Йил бошидан буён ортиб жўнатилган халқ хўжалик юклари 4 миллион тоннадан ошиб кетди. Бу — пландагидан анча кўпдир.

Минглаб вагонларга жой бўлган юкларнинг ҳаммаси мамлакатимиз станцияларига барвақт етказиб берилди. Шунингдек, темир йўлчилар қарийб шунча миқдорда турли хил юклар тушириб ҳам олдилар.

Э. МАДАМСОВ,
ишчи.

ЙЎЛДАГИ ЎЙЛАР

БЕШ ЙИЛЛИК МАРДУ МАЙДОНЛАРИ

...1971 йилнинг феврали. Андижон машинасозлик заводининг шинам безатилган клубида корхона партия-хўжалик активи ўтмоқда. Йиғилишда тўққизинчи беш йиллик план-топшириқларини муваффақиятли бажариш режалари тузилмоқда эди. Бу анжуманда моҳир йиғувчи, шу заводда ўн тўрт йилдан бери ишлаётган коммунист Аъзамжон Нуриддинов сўзга чиқиб: «Беш йилликни уч ярим йилда бажараман!», деб ваъда берди. Залдагилар унинг сўзини қарсаклар билан кутиб олишди.

Аъзамжон ака уйига етгунча ҳаёл суриб борди: «Аъзам, сен катта кетмадингми?! Беш йилликни — уч ярим йилда-я! Бу айтмоққа осон! — У гўё ўз гапининг «мағзини» энди чаққандек юраги алланечук бўлиб кетди. — Тағин кўпчилик олдида шарманда бўлмагин, унда коммунист деган юксак номга доғ туширасан-ку!»...

У кечки овқатдан сўнг ички резерв ва имкониятларини хомчўт қилиб: «Бажарса бўлади, бунинг учун эса астойдил меҳнат ва яна меҳнат қилиш керак!» — деган қатъий қарорга келди.

Шундай қилди ҳам. Қилинган фидокорона меҳнат ўз самарасини берди. 1973 йилнинг май ойида, ваъда қилганидан бир ой олдин ўз сўзининг устидан чиқди. Уни биринчи бўлиб цех бошлиғи Василий Васильевич Перепелицин эришилган муваффақияти билан табриклади.

Партия ва ҳукуматимиз Аъзамжон Нуриддиновнинг беш йиллик план-топшириқларини бажаришдаги катта хизматларини муносиб тақдирлаб, унинг кўксига Меҳнат Қизил Байроқ орденини тақиб қўйди.

Моҳир ишчи ютуқларининг асосий манбаи нимада эканлиги билан қизиқдик. Муваффақиятнинг биринчи сабабини касбимга бўлган меҳр-муҳаббатда, деб биламан, — жавоб қилди у. — Касбнинг эса ёмони йўқ. Ютуқларимнинг бошқа бир сабаби — социалистик мусобақа ва унинг таъсиридир.

Аъзамжон аканинг меҳнат календарида ҳозир 1978 йил. У ҳали бошланмаган ўнинчи беш йиллик ҳисобига ишлаяпти. Унинг таълимини олган Расулжон Раҳмонов, Ўктамжон Тожибоев, Толибжон Умаровлар ҳам устоздан орқада қолаётганлари йўқ.

Аъзамжон яхши ишлаш билан бирга жамоат ишларида қатнашишга ҳам вақт топади. Цех партия ташкилоти бюро аъзоси ва завод касаба союз комитети аъзоси сифатида ёшларнинг меҳнат шароитини яхшилаш, ўрта маълумотга эга бўлмаганларни кечки мактабларга жойлаш, ётоқхоналар билан таъминлаш борасида ибратли ишларни амалга оширмоқда.

...Эрта тонг. Изғирин шабада эсмоқда. Мана, телпакни бостириб кийган, ўрта бўйли, катта қора кўзлари, сал ажин тушган юзлари жиддий бир киши шаҳдам қадам ташлаб келмоқда. Бу, бизнинг қаҳрамонимиз Аъзамжон Нуриддинов. У ўзи йиққан дизель-насосларнинг республикамиз далаларида, Вьетнам Монголия, Куба каби социалистик мамлакатларда, Сурия, Жазоир, Ироқ, Афғонистон, Эрон, Туркия сингари Араб ва Шарқ мамлакатларида қандай ишлаётганини ўйлаб, бугунги куннинг иш режасини тузиб келмоқда.

Собиржон ФАХРИТДИНОВ,
Андижон машинасозлик заводи 3-механика цехи ишчиси.

Буюк Ғалабанинг 30 йиллиги олдидан

ПАРТИЗАН ЖАСОРАТИ

Уч тўқиз — йигирма ёшида Улуғ Ватан урушини қаршилаган авлоднинг [illegible] беихтиёр Ғафур Ғуломнинг «Айтинг, нега, онам туғмадикан илгари, миллион-миллион партизанлар, кўнгиллилар сингари» мисралари билан бошланадиган шеъри эсга келади. Эҳсон ҳам шоир айтгандай фидойиларга ҳавас қилган бўлса ажабмас. Чунки у Тошкент транспорт институтини битирибоқ ҳарбий хизматга йўл олгани шундан далолат беради. Уйига, ота-онасига ёзган хатларида ҳам шу [illegible]

Афсус, бу хушхабар билан олдинма-кейин машъум мужда ҳам етиб келди. Фашистлар Германияси Ватанимизга хиёнаткорона бостириб кирди. Қалби улуғ халқига, севикли Ватанига меҳр-муҳаббат билан тўлган ҳар бир киши бу [illegible] Миллионлаб кўнгиллилар қатори лейтенант Эҳсон Низомов ҳам [illegible] урушига отланди. Закавказье ҳарбий округига қарашли ўқчи полкда сапёрлар ротасининг командир ўринбосари лавозимида жангга кирди.

Тақдир уни қайси уруш гирдобларига солмади дейсиз. [illegible] ҳар бир кун [illegible] қатнашди. Айниқса, Новороссийск учун бўлган жанглар... Десант билан Қримга ўтиш, Керчдаги бири-биридан даҳшатли жанглар...

1941 йил 31 декабрь. Янги йил кечаси қаёқда дейсиз. Тревога билан тун бўйи юриб, Судак шаҳрига десант бўлиб тушишди. Ола-тасир жангда тонгги соат бешда шаҳар қўлимизга ўтди. Полк командири полковник Селихов Эҳсон Низомовни ҳузурига чақириб, жанговар буйруқ берди: зудлик билан қирғоқда пристань қуриш керак! Совуқ кишининг суяк-суягидан ўтиб кетади. Не-не азоб-уқубатлар билан буйруқ бажарилди. Устига-устак, душман миналарини зарарсизлантиришга озмунча меҳнат сарфландими?!

Қисмларимиз энди тўпланиб, навбатдаги ҳамлага ҳозирланаётган ҳам эдики, кўз кўриб, қулоқ эшитмаган тўфон кўтарилса бўладими. Қишнинг қаҳри тутиб шундай аёз бошланиб кетдики, асти қўяверасиз. Тўфон пристанни денгиз қаърига тортиб кетди. Солдатларнинг шинеллари совуқдан тарашадек қотиб қолган, одамларнинг тиши-тишига тегмасди. Бу ҳам етмагандек, душман вақтни ғанимат билиб, ҳужум қилиб қолди. Ўрмон жонга аро кирди. Полк жуда катта талафот кўрди. Мингга яқин киши совуқда музлаб қолди. Фақат 157 киши жангга яроқли эди. Ҳаммаёқни душман эгаллаб олган. Шунча киши уларга бардош берoлармиди.

Маслаҳатни бир ерга қўйиб партизанлар отрядига қўшилишга қарор қилишди. Партизан районн группасининг командири Мокроусов жангларда тобланган қизил аскарларни бажонидил қабул қилиб олди. Партизан группасининг жанговарлик қобилияти ўсиб, душманга зарба бериш маҳорати ошди.

Лейтенант Эҳсон Низомовга дастлаб ўттиз кишилик кўпорувчилар группаси топширилди. Кўпорувчилар қўққисдан душман эшелонларини яксон қилар, юк ортилган машиналарини портлатар, ўқ-дори, ҳарбий анжомларни «ўлжа» қилиб оларди. Душман саросимага тушиб қолди. Фашистлар бор кучини тўплаб партизанларга ташланди. Отряд талафотнинг олдини олиб, ўрмон ичкарисига чекинди.

Илгарилари бир баҳарнов эди. Яқин-атрофдаги қишлоқларнинг аҳолисидан егулик нарса топса бўларди. Энди зимзиё ўрмонда ҳеч ваҳо йўқ. Бир амаллаб «Катта ер» билан алоқа ўрнатилди. И. Е. Петров қўмондонлик қилган ҳаракатдаги армия парашютда озиқ-овқат етказиб бера бошлади.

Керчда жанглар қизиб кетди. Айниқса Кўктош аҳоли пункти учун бўлган жанглар Эҳсон аканинг сира ёдидан чиқмайди. Кечқурун соат ўнларда отряд командири Э. Низомовни ҳузурига чақиртирди.

— Сенга жанговар топшириқ шу: кўнглингга ёққан йигитлардан махсус группа тузиб қишлоқни босасан. Вазият жуда нозик, қайта кўришамизми, йўқми-буниси қоронғу. Аммо, Ватан ишончини оқлашинг керак, — деди-ю, полковник Селихов орқасига ўгирилиб олди. Командир кўз ёшларини кўрсатмаслик учун шундай қилганини Эҳсон ака сезиб турарди.

— Жанговар қуролдошим, командиримнинг бу ҳолати мени шундай тўлқинлантириб юбордики, аъзойи-баданим жимирлаб кетди. Бамисоли арслондек ҳис қилдим ўзимни. Қаршимдан тоғ чиқса, емириб ташлашдан ҳам тоймасдим. Аллақандай шижоат мени сира тарк этмади. Группадаги партизанлар ҳам ўзларини шердек ҳис этишди. Бир маҳал қарасак, тонг маҳалида ҳайқириқ, қийқириқ овозлари эшитилиб қолди. «Оббо, фашистлар ҳид олибди-да» деб ҳавотирга тушдик. Йўқ, ҳар эҳтимолга қарши қабристон чеккасидан позиция эгаллашмоқчи экан. Қўққисдан қудратли «ура» садолари остида ёпирилдик. Тум-тарақай қочиб қолишди. Жанговар руҳиятимиз шундай кучли эдики, аҳоли пунктини ҳам озод қилдик.

Кўктошни озод қилиш билан босқинчиларни жуда муҳим базадан маҳрум этдик. Қўмондонлик бу операциядаги ишларимизни тақдирлаб, Селихов билан мени Қизил Юлдуз орденига тавсия қилди.

Аламзада фашистлар бутун бир дивизияни ташлаб, Кўктошни қайтиб олди. Яна ўрмон, партизанлик ҳаёти. Аҳён-аҳёнда рация орқали «Катта ер» билан алоқа қилиб туриларди. Эҳсон ака касалликка чалинди. Безгак бутун куч-қувватини олиб қўйди. Аммо, шунда ҳам отряддагиларга билдирмади.

Бир куни партизанлар ҳаракат қилаётган зона бўйича катта кенгаш чақириладиган бўлди. Энди алоҳида партизан отрядининг командири бўлган Э. Низомов ҳам [illegible] самолётда фронт орқасига [illegible] Жанговар орденини ҳам ўша [illegible] госпиталда олди. [illegible]

Ўзбек жангчилари орасида [illegible]

Кўз очиб-юмгунча бир ойлик муддат ҳам ўтиб кетди. Ҳарбий комиссариатга йўлланма учун борган эди, ҳафсаласини пир қилишди: [illegible] мутахассис етишмай турганди, деб [illegible] Шу кундан бошлаб то 1945 йил декабригача [illegible] Ленин номли [illegible] ҳарбий инженерлик ишидан дарс берди.

Халқ хўжалигини тиклаш йиллари. Дастлаб республика Маҳаллий саноат министрлигида ишлади. Узоқ йиллар «Голодностепстрой» [illegible] бўлиб ишлади. [illegible] тер тўкмади. Ленин орденини ҳам ўша ерда ишлаган йилларда олди. Кўп йиллар «Главташкентстрой» бинокорлари саркори бўлди. Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирланиши унинг ташкилотчилиги, қурувчиларни янги-янги ишларга сафарбар этганлигидан далолат бериб турибди. Қўша-қўша медаллар, Ўзбекистон ССР ва Тожикистон ССР Олий Совети Президиумларининг қатор Фахрий ёрлиқлари унинг меҳнат фронтидаги шижоатли ишлари гувоҳидир.

Улуғ Ғалабанинг шонли 30 йиллиги нишонланадиган йилнинг навбаҳорида Эҳсон ака Низомов билан катта йиғинларнинг бирида учрашиб қолдик. Ҳозир у Ўзбекистон ССР Давлат план комитети раисининг ўринбосари. Собиқ партизан жанговар йиллар ва қуролдош дўстларини яна бир ёдлаб, шундай бир воқеани сўзлаб берди:

— Биз ҳаракат қилаётган зонада Кураков бошлиқ партизан отряди ҳам бўларди. Ҳар икки отряд душманнинг тинкасини қуритаверганиданми, ҳар қалай, самолётдан илк бор бомба ўрнига варақалар ташланди. Унда кимда-ким партизан командирларидан Низомов билан Кураковни тирик ҳолда ё жасадини фашистлар қўлига топширса, йигирма гектар ер, йигирма бош сигир ва данғиллама уй-жой билан мукофотланиши айтилганди. Камина фашистларга шунчалик «зарур»лигини билиб олгандирсиз.

А. НАБИХЎЖАЕВ.

Жиззах областининг Пахтакор районидаги Кичанов номли совхоз механизаторлари экиш воситаларини мавсумга тахт қилиб қўйдилар. Суратда: илғор тракторчилардан (чапдан) Ж. Шодиев, Қ. Номозов ва назоратчи механик А. Кубяшев ўртоқлар.

Ж. Тўраев фотоси.

АМУДАРЁ ДЕЛЬТАСИДА ЯЙЛОВЛАР

1-«Қизилжар» совхозининг меҳнатчилари шўрхок ерларнинг шўрини ювишга киришдилар. Бу совхоз қорамолларни сўқимга боқишга ихтисослаштирилмоқда. Бундан бир йил муқаддам «Хоразмсовхозводстрой» тресги томонидан совхозга топширилган 230 гектар майдондаги маданий яйловлар шўрдан тозаланади.

Трестнинг кўчма механизациялаштирилган колоннаси механизаторлари Амударё этакларида планда мўлжаллангандан ярим миллион куб метр ортиқ — жами қарийб уч миллион куб метр тупроқни сурдилар.

Кўчма механизациялаштирилган колонна коллективи бу йил 350 гектар яйловни алмашлаб экишга аҳд қилди, бу — топшириқдагидан анча ортиқ.

(ЎзТАГ).

ПЛАНЕТАМИЗДА

ШВЕЦИЯ КОММУНИСТЛАРИНИНГ СЪЕЗДИДА

СТОКГОЛЬМ, 17 март. (ТАСС ва «Правда» мухбирлари). Бугун бу ерда сўл партия — Швеция коммунистлари XXIV съезди ўз ишини тамомлади. Делегатлар беш кун давомида партия фаолиятининг амалий масалаларини, яқин даврга мўлжалланган ҳаракат программасини муҳокама қилдилар.

Съезд материалларида шу нарса уқтириладики, социалистик мамлакатларнинг, барча тинчликсевар халқларнинг куч-ғайратлари туфайли дунёда содир бўлган ва халқаро кескинликни юмшатишга олиб борадиган ижобий ўзгаришлар меҳнаткашларнинг социал тараққиёт, демократия, тинчлик, социализм йўлидаги синфий курашини янада ривожлантириш учун қулай шарт-шароитларни вужудга келтиради. Сўл партия — Швеция коммунистларининг ҳаракат программасида Швециянинг бетарафлик сиёсатини изчиллик билан ўтказиш муҳимлиги таъкидланади, Европанинг шимолини ядросиз зонага айлантириш тўғрисидаги талаблар қўллаб-қувватланади. Съезд қабул қилган ҳужжатларда Ҳинди-Хитой, Чили халқларининг, фаластинлик араб халқининг кураши билан бирдамлик изҳор этилган. Съезд Уругвай, Аргентинада ва бошқа мамлакатларда коммунистлар ҳамда бошқа тараққийпарвар арбоблар қамоққа олинаётганлиги ва таъқиб этилаётганлигига қарши норозилик билдирди.

Съезднинг якунловчи мажлиси охирида «Интернационал» куйланди.

П. КОНОВАЛОВ,
Ю. КУЗНЕЦОВ.

Париж Коммунасининг 104 йиллигига

УЛУҒ НАМУНА

Коммунарларнинг қаҳрамонлигидан чексиз қувонган ва Коммунани зўр шодлик билан кутиб олган Карл Маркс бу оммавий революцион ҳаракатни жуда катта аҳамиятга эга бўлган, юзларча программа ва муҳокамаларга қараганда ҳам муҳимроқ амалий тажриба деб билган эди. Ўзининг бутун фаолиятида халқ оммасининг энг актив ва қизғин ёрдамига суяниб иш кўрган, халқ оммасининг талабларини бажо келтириб, ижтимоий-иқтисодий сиёсат соҳасида меҳнаткашлар аҳволини енгиллаштиришга қаратилган қатор чораларни кўрган Париж Коммунаси XIX асрдаги пролетар ҳаракатининг улуғ намунаси эканлигидан далолат беради.

Дарҳақиқат, пролетар революциясининг дастлабки кунлариданоқ профессионал армия тарқатиб юборилиб, ўрнига 19 ёшдан 40 ёшгача эркаклардан ташкил топган халқ армияси тузилиши, черковнинг давлатдан ажратилиши, меҳнат инвалидлари учун пенсия тайинлаш, 8 соатлик иш кунини жорий қилиш масаласининг кун тартибига қўйилиши, янги мактаблар ва болалар яслисини очиш ҳақидаги декретнинг тайёрланишининг ўзиёқ Коммунанинг халқ ҳокимияти эканлигини кўрсатиб турарди.

Коммуна яна шунинг учун ҳам пролетар диктатураси эдики, у ўзининг революцион практикаси билан пролетар интернационализмининг ажойиб намунасини кўрсатди. Жумладан, олий орган бўлиб ҳисобланган Коммуна Советига венгер Лео Франкел, итальян Менотти Гарибальдилар сайланган бўлсалар, французлар билан бир сафда туриб Коммуна қўшинларида жанг қилган кўплаб поляклар, руслар ва бельгияликларнинг ҳам бўлганлиги маълумдир. Ҳатто поляклардан Домбровский ва Врублёвскийлар Коммунанинг қуролли кучларида олий ҳарбий вазифаларни бажарганлар.

Халқаро хотин-қизлар йили кенг нишонланаётган ҳозирги кунда Коммуна курашидаги машаққат ва қаҳрамонликларга шерик бўлган, Парижнинг сиёсий ҳаётида жуда муҳим роль ўйнаган ажойиб хотин-қизларни ҳам ҳурмат ва эҳтиром билан эсга оламиз. Луиза Мишель, Натали Лемель, Елизавета Дмитриева (Тумановская), А. В. Корвин-Круковскаялар фақат Парижни ҳимоя қилиш ва ярадорларга ёрдам бериш билан чегараланиб қолмай, улар ҳатто ярадорларга ёрдам кўрсатувчи хотин-қизлар Союзининг Марказий Комитетини ҳам туздилар. Ажойиб ўқитувчи, талантли ёзувчи ва шоира Луиза Мишель эса ҳатто хотин-қизлар батальонининг бошида бориб версальчиларга қарши бўлган жангда қаҳрамонликнинг ажойиб намунасини кўрсатди.

Коммунар хотин-қизлар ичида рус хотин-қизларидан Елизавета Дмитриева ва Анна Пустовойтовалар ҳам бор эдилар. Анна Пустовойтова «Яшасин пролетарларнинг социалистик республикаси ва Париж Коммунаси!» — деб ёзилган байроқ остидаги баррикадалардаги жангларнинг бирида қаҳрамонларча ҳалок бўлди.

Лекин бу тўкилган қонлар беҳуда кетмади. Париж Коммунаси пролетариат билан буржуазия ўртасидаги синфий курашнинг жаҳон тарихида янги бобини очиб, капитализмга биринчи зарба бергандек, шу дамгача сиёсий ҳаётдан тамомила четга суриб қўйилган хотин-қизларни озодлик ва тинчлик учун кураш майдонига чорлади.

Пролетар революцияси ва пролетар диктатурасининг тарихда биринчи амалий тажрибаси бўлиб ҳисобланган Париж Коммунаси ўзининг хусусияти ва моҳияти жиҳатидан Совет ҳокимиятининг куртаги бўлиб ҳисобланади. Коммуна йўл қўйган айрим хато ва камчиликлар ҳамда унинг енгилиши эса пролетариатнинг навбатдаги революцион кураши учун муҳим сабоқ бўлди. Марксистик революцион партиянинг раҳбарлигисиз, ишчилар синфи билан деҳқонлар ўртасидаги мустаҳкам иттифоқсиз буржуазияни батамом ағдариб ташлаш, пролетариат ҳокимиятини мустаҳкамлаш ва ривожлантириш мумкин эмаслиги амалда исботланди.

В. И. Ленин айтганидек, пролетариатнинг Коммунадан олган сабоқлари ҳеч унутилмайди. Бу сабоқдан Россиянинг жанговар ишчилар синфи ўзининг синалган Коммунистик партияси раҳбарлигида халқ ҳокимияти учун бўлган муқаддас ва шарафли курашнинг ҳар бир босқичида ўринли фойдаланиб келди. Париж Коммунасининг тарихий тажрибаси ҳақиқатда ҳам рус ишчи ва деҳқонларининг 1905 ва 1917 йиллардаги революцион курашларида, ниҳоят Коммуна типидаги демократик республика ёки ишчи ва солдат депутатлари Советлари республикасини ўрнатишда зўр илҳомлантирувчи куч бўлди.

Париж баррикадаларида кураш олиб борган бир группа коммунарлар Улуғ Октябрь социалистик революциясидан сўнг Совет Россиясига келиб, ундаги социалистик қурилишнинг гувоҳи ва иштирокчиси бўлдилар. Булардан, миллий гвардия 17 округининг капитани Гюстав Инар умрининг охиригача, яъни 1932 йилгача СССРда яшаб, мамлакатимиздаги социалистик қурилиш ишларида бевосита иштирок этди.

Э. ҒУЛОМОВ,
Тошкент Халқ хўжалик институтининг катта ўқитувчиси.

ХАЛҚАРО ОБЗОР

ПОРТУГАЛИЯ: ХАЛҚ ҒАЛАБАСИ

Португалия халқи реакциянинг тарих ғилдирагини орқага буриб юбориш ва мамлакатда фашист режимини тиклаш йўлидаги яна бир уринишини барбод этди. 11 мартда реакцион офицерларнинг бир гуруҳи баъзи ҳарбий қисмларда исён кўтаришга уриниб кўрдилар. Аммо ҳукуматга содиқ бўлган қўшинлар ва халқ оммасининг биргаликда жадаллик билан кўрган тадбирлари натижасида исён бостирилди. Фитна раҳбарларининг бир қисми қамоққа олинди, қолганлари қўшни Испанияга қочиб кетди. Испанияга қочиб кетганлар орасида генерал А. ди Спинола ҳам бор. Ўтган йил сентябрь воқеаларидан кейин А. ди Спинола республика президенти лавозимидан истеъфо берган эди. Реакция ўша вақтда ҳам давлат тўнтаришини уюштиришга ҳаракат қилган эди.

1974 йил 25 апрелда Португалияда ярим аср мобайнида ҳукмронлик қилган фашист диктатураси ағдариб ташлангандан ва мамлакат демократик тараққиёт йўлига ўтиб олганидан кейин 11 март воқеалари реакциянинг энг катта хуружи бўлди, дейиш мумкин.

Мамлакатда 12 апрелда таъсис мажлисига сайлов ўтказиш мўлжалланган эди. Фитначилар шу сайлов арафасида вужудга келган мураккаб вазиятдан фойдаланмоқчи бўлдилар. Гап шундаки, ўнг кучлар кейинги ҳафталарда очиқдан-очиқ ҳужумга ўтиб, мамлакатда беқарорлик ва тартибсизлик вазиятини вужудга келтиришга интилдилар. Латифундиячилар, йирик саноатчилар ва савдогарлар саботаж қилиш йўли билан, экономиканинг энг муҳим тармоқларини изидан чиқаришга, социал можароларни қасддан кескинлаштиришга уриндилар. Исён арафасида иғвогарлик мақсадида бир неча хуруж уюштирган ўта сўл гуруҳлар ҳам реакциянинг тегирмонига сув қуйди. Ниҳоят ўнг матбуот кучайтириб юборган ашаддий антикоммунистик кампания ҳам реакциянинг мақсадларига ёрдам берди. Ҳукумат коалициясидаги баъзи партиялар, жумладан, социалистик партия ҳам ана шу кампанияга қўшилди.

Мамлакатда ўз фаолиятини кучайтириб юборган НАТОнинг муайян доиралари ва Америка Марказий разведка бошқармаси ҳам Португалиядаги демократик кучларга қарши кампанияни қўллаб-қувватлади. Шу нарса диққатга сазоворки, фитна барбод этилиши биланоқ Португалия маъмурлари АҚШ элчисини мамлакатдан чиқариб юбориш масаласини ўртага қўйдилар.

Давлатга қарши фитнанинг барбод этилганлиги Португалия Компартиясининг таъсири кучайганлигини намойиш қилди. Португалия Компартияси исёнчиларга зарба бериш учун миллионларча меҳнаткашлар оммасини тез орада сафарбар қилди.

Португалия бош министри Васку Гонсалвиш бутун халқни 11 март воқеаларидан сабоқ олишга даъват этди. Қуролли Кучлар ҳаракати 11 март воқеаларидан сабоқ олган кучларнинг бири бўлди. Қуролли Кучлар ҳаракати ўз органларини республиканинг қонуний конституцион муассасаларига айлантириш ва революцион кенгаш тузишга қарор берди. Бу революцион кенгаш кенг кўламдаги ижро ва қонун чиқариш ваколатларига эга бўлади.

Шу тариқа, фитна тугатилди, аммо реакция ўз кучларини ҳали сақлаб қолмоқда. Шу сабабли Компартия халқни Қуролли Кучлар ҳаракати билан жипслашишига, йирик капитал ва помешчикларнинг мамлакат экономикасига таъсирини чеклаш имконини берадиган тадбирларни амалга оширишга даъват этмоқда.

КАМБОДЖА: ЖОН ТАЛВАСАСИДА ҚОЛГАН РЕЖИМ

Пномпендаги ғарб дипломатларидан бири Лон Нолнинг аҳволини «жон талвасасида қолса ҳам АҚШ кислород бериб турган бемор»нинг аҳволига ўхшайди, деб таърифлади. Дарҳақиқат, Камбоджа территориясининг атиги бешдан бир қисми — Камбоджа миллий озодлик қуролли кучлари томонидан ташқи дунёдан ажратиб қўйилган бир неча шаҳар ва шу шаҳарларга туташган районларгина ана шу режим назоратида қолди. Бу режим ҳали «нафас олиб турибди», аммо у жон талвасасида қолди. Американинг Таиланд ва Жанубий Вьетнамдан самолётларда юбориб турган қурол-яроғлари, ўқ-дори, ёнилғи ва озиқ-овқат маҳсулотлари ана шу режим учун «кислород» вазифасини ўтамоқда.

Ватанпарварлар кейинги вақтларда Пномпень атрофидаги халқани тобора қисиб бормоқда. Озодлик кучлари пойтахтдаги Почентонг аэродромини доим ўққа тутмоқдалар. Америка учувчиларининг бу аэродромга қўниши хатарли бўлиб қолмоқда.

Айни вақтда Камбоджа пойтахтида ҳар хил овозалар тарқатилмоқда. Лон Нол мамлакатдан қочиб кетмаганлигини тасдиқлаш учун ҳар куни ўз резиденцияси ёнида пайдо бўлиб, маҳаллий ва чет эл фотомухбирлари олдида суратга тушмоқда. Лон Нол ҳукмрон доирадаги тортишувларга чек қўйиш ва режимни сақлаб қолишга интилиб, ҳукуматда ва ҳарбий қўмондонликда баъзи кишиларни алмаштирди. Айни вақтда «пойтахтни мудофаа қилиш» учун аҳоли ўртасида ялпи сафарбарлик эълон қилинди.

Аммо ана шу шошилинч тадбирлар ҳеч қандай натижа бермаяпти ва аҳолига таъсир ўтказмаётир. Аҳоли Лон Нол режимига қарши тобора қатъий ҳаракат қилмоқда. АҚШнинг қўллаб-қувватлаши ҳам унга ёрдам бера олмаса керак. Ассошиэйтед Пресс агентлиги таъкидлаб ўтганидек АҚШ ҳукумати қўшимча ёрдам бериш учун конгрессни кўндиришга уринмоқда. Аммо бундай қўшимча ёрдам Лон Нол режимини вақтинчагина сақлаб қолиши мумкин, деган фикр кенг тарқалган. Бу режим «фронтдаги катта талафотлар, мамлакат ичкарисидаги парокандалик ва сотқинлик натижасида бугун-эрта ҳалок бўлади». «Нью-Йорк таймс» газетаси ҳам шу агентликнинг фикрини қувватлаб, «янгидан таъсир ўтказиш йўлидаги ҳар қандай уринишлар шартикетиб-парти қолган режимни қутқара олмайди», деб уқтириб ўтади.

Е. ЕГОРОВ,
А. БИРЮКОВ,
(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ **ПАРИЖ.** «Юманите» газетаси қуйидагиларни хабар қилди: 1975 йил бошидан буён Франция Коммунистик партияси сафига 32 мингдан кўпроқ киши аъзо бўлиб кирди. Шу вақт ичида 806 та янги бошланғич партия ташкилоти, шу жумладан саноат корхоналарида 461 шундай ташкилот тузилди.

◆ **ВЕНА.** Бу ерда Марказий Европада қуролли кучларни ва қурол-яроғларни ўзаро қисқартириш тўғрисидаги музокаралар қатнашчиларининг навбатдаги ялпи мажлиси бўлди.

◆ **АНҚАРА.** Туркияда ҳукумат танглиги давом этмоқда. Кабинет тузиш собиқ бош министр Саъди Ирмоққа топширилган эди. У коалицион ҳукумат тузишга уринишдан яна бош тортди.

◆ **ХАРТУМ.** Бу ерда араб мамлакатлараро парламент иттифоқининг конференцияси очилди. Конференция ишида Миср, Сурия, Ливан, Иордания, Кувайт, Баҳрайн Бирлашган араб амирликлари, Мавритания, Судан ва Фаластин озодлик ташкилотининг вакиллари иштирок этдилар. (ТАСС).

БЕДАПОЯЛАР КЕНГАЙТИРИЛМОҚДА

Бекобод районидаги хўжаликларнинг меҳнатчилари беда экишга киришдилар. 2-«Далварзин» совхозининг, Ленин номли, Навоий номли колхозларнинг механизаторлари дастлабки бир неча юз гектар майдонга уруғ экдилар. Бу ерда беданинг серҳосил «Ташкентская синяя» нав уруғи экилди.

Тошкент областида бедани судан ўт билан аралаштириб экиш учун қарийб 4 минг гектар майдон ажратилди. «Оққўрғон» совхозининг ва Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь» колхозининг тажрибаси шуни кўрсатдики, бундай майдонларнинг ҳар гектаридан 400 центнергача кўк масса олиш мумкин.

Область деҳқонлари беш йилликнинг якунловчи йилида 18 минг гектар ерга беда экадилар. Бу эса ўтган йилдагига нисбатан 2 минг гектар кўпдир. Қимматли озуқабоп экин майдони 62 минг гектарни ташкил этади. Механизаторлар ўтган йиллардаги бедапояларни бороналаб, ўғит солмоқдалар.

(ЎзТАГ).

СОВЕТЛАР МАМЛАКАТИДА

ПАХТАКОРЛАРГА — УРУҒЛИК

БОКУ. Озарбайжоннинг пахтани қайта ишловчи корхоналари колхоз ва совхозларга уруғлик етказиб бера бошладилар. Ужари ва Лаки пахта тозалаш заводлари Ширвон даштидаги хўжаликларга дастлабки бир неча ўн тонна уруғлик жўнатди.

ҚАҲРАМОНЛАР КЎЧАСИ ПАРККА АЙЛАНАДИ

ПАВЛОДАР. Бу ерда ўз ҳаётини Ватанни фашист босқинчилардан озод қилишга бағишлаган павлодарлик Совет Иттифоқи Қаҳрамони Михаил Максимович Катаев номига қўйилган кўчада кўкламги дарахт кўчатлари экиш ниҳоясига етказилди. Яқин вақт ичида йўлкалар бўйлаб тўққиз юзта чиройли дарахт ям-яшил барг ёзади. Тарихий Ғалабанинг 30 йиллигига тайёргарлик муносабати билан Ватан ҳимоячилари номлари билан боғлиқ бўлган кўчаларни ободонлаштиришга шаҳарда катта эътибор берилмоқда.

НИЖНИЙ ТАГИЛ КОНВЕРТОРЧИЛАРИ ПЎЛАТИ

НИЖНИЙ ТАГИЛ. В. И. Ленин номли Нижний Тагил комбинатининг конверторчилари цех ишга туширилганидан буён ўн миллионинчи тонна пўлат ишлаб чиқардилар. Бу рақам муҳим халқ хўжалик вазифасининг ҳал қилинганлигини билдиради. Коллектив юқори сифатли металл эритиш методини ишлаб чиқиб, ўзлаштирди. Ҳозир тагиллик металлургларнинг конвертор пўлати ўз хоссаси жиҳатидан мартен пўлатидан қолишмайди ва ундан анча арзондир.

КОНСЕРВА ТАЙЁРЛАШ МАВСУМИ

КИШИНЕВ. «Молдплодоовощпром» аграр-саноат бирлашмаси йил бошидан буён 150 миллионинчи банка консерва ишлаб чиқарди. Бирлашмага кирувчи заводлар ўтган кузда тайёрланган ярим фабрикатлардан ва холодильникларга ҳамда сабзавот омборларига қўйилган хом ашёдан сабзавот консервалари, компотлар, мураббо, повидло тайёрлашни ҳозир давом эттирмоқда. Ишлаб чиқарилган маҳсулотнинг деярли ўндан бир қисми хушбўй шарбатлардир. Консерва ортилган темир йўл вагонлари ҳар куни бу ердан Москва ва Ленинградга, Урал ва Сибирга, Узоқ Шимол, Белоруссия ва Болтиқ бўйи республикаларига жўнаб кетмоқда.

ЭКИШ БОШЛАНДИ

ИШТИХОН, («Совет Ўзбекистони» мухбири). Самарқанд область Иштихон районидаги Свердлов номли боғдорчилик совхози 135 гектар эски бедазорга эга. Хўжалик деҳқонлари бу йил бедани камида олти марта ўриб олиш ва гектаридан 160 центнердан ҳосил олиш учун бедапояларни сифатли парвариш қилмоқдалар. 75 гектар ердаги бедазор борона қилинди ва озиқлантирилди.

Совхознинг Дўлан Очилов бошлиқ бригадасида беда ва маккажўхори экиш бошлаб юборилди. Баҳорнинг дастлабки кунларида илғор механизаторлардан И. Очилов ва Д. Бозоров кузда ҳайдалган майдонларнинг 45 гектарига саралаган беда уруғи қадади. Шундан 38 гектарига маккажўхори аралаштириб экилди.

Л. ЭРГАШЕВ.

Янгийўл кондитер-ачитқи маҳсулотлар бирлашмаси коллективи социалистик мусобақа асосида ишлаб, якунловчи йилда 25 минг тонна маҳсулот тайёрлаш мажбуриятини олган. Суратларда: корхонанинг илғор ишчилари (чапдан) катта мастер З. Эмирсолиева, Маъфират Шерматова ва Санобар Ярлаковалар.

И. Глауберзон фотолари.

ЎРОЛ ТАНСИҚБОЕВ ТУҒИЛГАН КУННИНГ 70 ЙИЛЛИГИГА

ОНА ТАБИАТ КУЙЧИСИ

Ўзбек совет тасвирий санъати ярим асрдан кўпроқ вақт мобайнида бой ва сермазмун йўлни босиб ўтди. Бу даврда истеъдодли, етук санъаткорлар етишиб чиқди. Уларнинг асарларида босмачиликка қарши кураш йиллари, биринчи беш йилликлар даври, Улуғ Ватан уруши воқеалари ва ниҳоят, урушдан кейинги тинч қурилиш йилларидаги бунёдкорона меҳнат ўзининг ҳаққоний бадиий ифодасини топди. Бу рассомлар ижоди республикамизнинггина эмас, Иттифоқимиз санъат ихлосмандларининг эътиборини қозонди. Ўз асарлари билан ана шундай кенг шуҳрат топган талантли мўйқалам усталаридан бири СССР халқ рассоми, СССР Бадиий академиясининг ҳақиқий аъзоси Ўрол Тансиқбоевдир.

Ўрол Тансиқбоев 1904 йилда Тошкент шаҳрида, ишчи оиласида туғилди. Рус-тузем мактабини тугатгач, оилавий шароитнинг оғирлиги туфайли заводга ишга кирди. Аммо, болалигидаёқ рассомликка меҳр қўйган эди. Кўрган манзаралари, одамлар қиёфаси, ҳайвонлар ва қушлар тасвирини чизиб юрарди. Ана шу орзу туфайли у ота-онасининг қаршилигига қарамай, республика санъат музейи қошидаги бадиий студияга келди. Бу ерда машҳур рус рассоми И. Е. Репиннинг шогирди Н. В. Розановдан тасвирий санъатнинг илк сирларини ўрганди. Студияни битиргач Пенза бадиий техникумида таълим олди. Ўқув йиллари унинг маҳоратини оширди. Атроф-теваракдаги воқеаларни синчковлик билан кузатиш, ҳаёт гўзалликларини пайқашга ўргатди.

Рассомнинг илк ижод йиллари ўзига хос изланиш босқичи бўлди. У турли жанрларда расмлар яратди, театрда ишлади. Ўз йўлини белгилашга, образларнинг бир бутунлилиги, ички кучи ва таъсирчанлиги билан ажралиб турадиган асарлар яратишга интилди. «Ўзбек портрети», «Тошкенбоев портрети» сингари асарлари шулар жумласидандир. Рассом бу асарларда қаҳрамоннинг характерига хос белгиларни, ички кечинмаларини юз ифодаси орқали акс эттиришга интилган.

Улуғ Ватан уруши йилларида Ўрол Тансиқбоев ўзбек делегацияси составида фронтга борди. Фронтдаги учрашувлар, жанг майдонларида бўлиш, душман томонидан ёндирилган шаҳар ва қишлоқларни кўриш рассомга қаттиқ таъсир қилди. Бу воқеаларни ҳаётий асарларда гавдалантиришга аҳд қилди. Тошкентга қайтиб келганидан кейин уч ой ичида «Уруш йўлларида» номли расмлар туркумини яратди. Бу расмларда совет жангчиларининг жасорати ва фидойилиги ўзининг ёрқин бадиий ифодасини топди.

50-йилларнинг бошига келиб, рассом ижодида табиат манзаралари тасвири кенг ўрин эгаллай бошлади. Худди ана шу жанрда у реалистик санъатнинг юксак чўққисига кўтарилди, мухлисларнинг ҳурмат ва эътиборини қозонди. Она юрт манзаралари акс эттирилган ранг-баранг суратлар мўйқалам устасига чинакам шуҳрат келтирди. У совет санъати тарихига манзара расмлар яратувчи йирик рассом сифатида кирди.

Ўрол Тансиқбоев асарларини томоша қилганда бепоён ва гўзал Ватандан ифтихор туйғулари кишини қамраб олади. У Ўрта Осиёнинг, она ўлканинг қадрдон манзараларини, кишига ажойиб кайфият бахш этувчи мовий кенгликларни маҳорат билан тасвирлади. Рассомнинг кўпгина асарлари панорамали. Уларда чексиз кенгликлар, мовий уфқлар кўз ўнгингизда намоён бўлади. Буларнинг ҳаммаси рассом бизни ўраб олган борлиқнинг кўп планли манзарасини акс эттиришда юксак маҳоратга эришганлигидан далолат беради.

Рассом яратган манзаралар табиатнинг фотографик нусхаси эмас. Уларда санъаткор юраги, меҳр-муҳаббати тепиб туради. Бу суратларда рассомнинг ҳаётга муносабати, инсон билан табиат ўртасидаги мутаносиблик ҳақидаги ўйлари акс этади. «Қайроққум ГЭСи тонги», «Тоғ қишлоғи», «Оҳангарон—Қўқон тоғ йўли», «Ўзбекистонда март» сингари асарлари фикримиз далилидир. Бу асарлар она ўлка табиати ҳақидаги ўзига хос қўшиқдир.

Ана шу суратлардан бири «Оҳангарон—Қўқон тоғ йўли» асарини олиб кўрайлик. Бу сурат уч планли. Олдинги планда қоянинг бир қисми, ундаги тошлар; ўртадаги планда илон изи бўлиб чўзилиб кетган тоғ йўли; охирги планда эса қор босган тоғ чўққилари тасвирланган. Киши ўзини худди тоғ чўққисида туриб, бу манзарани томоша қилаётгандай ҳис этади. Ажойиб, мусаффо тоғ ҳавоси димоққа урилгандай бўлади. Томошабин рассом мўйқаламининг сеҳрли қудратига тан беради.

«Қайроққум ГЭСи тонги» асари ҳам таъсир кучига эга бўлган суратлардан бири. У ўзбек индустриал манзарасининг юксак чўққиси ҳисобланади. Бу асар Брюссель шаҳрида бўлиб ўтган Халқаро кўргазмада юксак баҳоланиб, кумуш медаль билан тақдирланган.

Ўрол Тансиқбоев ижоди мамлакатимизда юксак ҳурмат ва эътибор топди. Унинг асарлари бугунги кунда Москвадаги Третьяков галереясида, Шарқ халқлари санъати музейида ва бошқа кўпгина санъат даргоҳларида намойиш қилинмоқда. Республика санъат музейида эса, рассом ижоди билан янада кенгроқ танишиш мумкин. Бу суратлар чинакам халқчил, ҳаётий, бадиий юксак асарлар ҳеч қачон ўлмаслиги, ўз ижодкорининг номини ҳам асрлар оша сақлаб қолишидан далолат бериб турибди.

Партия ва ҳукуматимиз Ўрол Тансиқбоевнинг ижодий фаолиятини юксак баҳолади. 1943 йилда Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган санъат арбоби, 1944 йилда Ўзбекистон ССР халқ рассоми, кейинроқ эса, СССР Халқ рассоми фахрий унвонларига сазовор бўлди. 1957 йилда СССР Бадиий академиясининг ҳақиқий аъзолигига сайланди.

Шу кунларда республикамиз ва Иттифоқимиз жамоатчилиги ҳаётбахш асарлар ижодкори Ўрол Тансиқбоев туғилган куннинг 70 йиллигини кенг нишонламоқда. Рассом ижодига бағишланган кечалар, суҳбатлар бўлиб ўтмоқда. У яратган асарлар меҳр билан томоша қилинмоқда. Санъаткорнинг иккинчи умри давом этяпти. У яратган асарлар ҳали кўплаб авлодларни ҳаяжонга солади, уларга илҳом ва завқ-шавқ бахш этади.

Н. МУҲАММАДИЕВ.

АХБОРОТ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА ЎзТАГ МУХБИРЛАРИНИНГ ХАБАРЛАРИДАН

ИККИ БАРАВАР КЎП

ГУЛИСТОН. Сирдарё областининг ёш маккажўхорикорлари ўз кенгашларида тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йилида ўтган йилгидан икки баравар кўп жами 60 минг тонна дон етиштиришга қарор қилдилар. Область совхоз ва колхозларининг далаларида бу йил 130 га яқин комсомол-ёшлар коллективлари меҳнат қилади. Буларнинг кўпчилиги 100 центнердан ҳосил етиштириш мажбуриятини олдилар.

КОЛХОЗЧИЛАРГА ЁРДАМ

РЕСПУБЛИКА яйлов-мелиоратив-қурилиш бирлашмасига қарашли Наманган кўчма механизациялашган колонна ишчилари Наманган районининг Свердлов номли колхозида қўриқ ерларни суғориш учун 300 метр узунликда водовод қуришга киришдилар. Колонна коллективи шу хўжаликни ўз оталиғига олди. Беш кишидан иборат махсус бригада колхозчиларга кўкламги экишга тайёргарлик кўриш учун ёрдамлашмоқда, дала шийпонларида душхоналар қуриб, водопровод ўтказмоқда.

ОЛМАЛИҚ «ИСКРА»СИ

ОЛМАЛИҚ маиший химия заводи мебель артишда ишлатиладиган «Искра-72» моддасини ишлаб чиқаришга киришди. Савдога 150 минг шиша шундай маҳсулот чиқарилди. Харидорлар шу йил жами 1,5 миллион шиша «Искра» оладилар. «Дихлофос» деган самарали инсектицид модда ҳам ишлаб чиқарила бошлади. Йил охиригача магазинларга 2 миллион баллон шундай модда юборилади.

Ҳозир Олмалиқ кимёгарлари 27 хил рўзғор химикатлари тайёрлашаяпти. Булар кир ювиш ва кийим тозалашда, идиш-асбоб ва мебелга жило беришда, пойафзалга суртиш, шиша идишларни, автомобилларни ювишда ишлатилади.

ЁШЛИК ВА МУЗИКА БАЙРАМИ

УРГАНЧ. Бу ерда болалар музикаси ҳафталиги бўлиб ўтди. Ҳафталик иштирокчилари — болалар боғчаларидаги тарбияланувчилар ҳамда пионерлар уйи чолғу ансамбли иштирокчилари, 2-музика мактаби пионинochилари ва педагогика билим юртининг ўқувчилари клубларда, мактабларда, корхоналарнинг қизил бурчакларида концерт қўйиб беришди.

ДИПЛОМ ТОПШИРИЛДИ

Узбекистон маиший хизмат кўрсатиш ходимлари ўтган йили катта ютуққа эришдилар. Улар пландан ташқари, 1,9 миллион сўмлик маиший хизмат кўрсатдилар. Маиший хизмат кўрсатиш миқдори 2 процентга ортди.

Узбекистон Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлигининг ходимлари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида иттифоқда иккинчи ўринни эгаллаб, II даражали диплом олишга муяссар бўлдилар. Йиғилишда маҳаллий саноат ва маиший-коммунал корхоналари ходимлари касаба союзи марказий комитетининг секретари П. Б. Гречишкин Узбекистон маиший хизмат кўрсатиш министри ўртоқ А. И. Бродовага дипломни топширди.

Министрлик ишчилари, инженер-техник ходимлари йиғилишда яна юқори мажбуриятлар олишди.

ХРОНИКА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўртоқ Зокир **Сирожиддиновни** Ўзбекистон ССР тайёрлаш министри вазифасидан озод қилди.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТЛАРИГА 1975 ЙИЛ УЧУН ҚУЙИДАГИ МУТАХАССИСЛИКЛАР БЎЙИЧА

АСПИРАНТУРАГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

В. И. РОМАНОВСКИЙ НОМЛИ МАТЕМАТИКА ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳри, Астрономический тупиги, 11-уй)

сиртқи ўқишга: дифференциаль ва интеграль тенгламалар, эҳтимоллик назарияси ва математик статистика.

ЯДРО ФИЗИКАСИ ИНСТИТУТИ

(Тошкент область, Улуғбек номли шаҳар типидаги посёлка)

кундузги ўқишга: назарий ва математик физика, ярим ўтказгичлар ва диэлектриклар физикаси, атом ядроси ва космик нурлар физикаси;

сиртқи ўқишга: назарий ва математик физика, ярим ўтказгичлар ва диэлектриклар физикаси, атом ядроси ва космик нурлар физикаси, радиохимия.

ЭЛЕКТРОНИКА ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳри, Обсерватория кўчаси, 85-уй)

кундузги ўқишга: қаттиқ жисмлар физикаси, физик электроника;

сиртқи ўқишга: қаттиқ жисмлар физикаси, физик электроника.

С. В. СТАРОДУБЦЕВ НОМЛИ ФИЗИКА-ТЕХНИКА ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳри, Обсерватория кўчаси, 85-уй)

кундузги ўқишга: ярим ўтказгичлар ва диэлектриклар физикаси, атом ядроси ва космик нурлар физикаси;

сиртқи ўқишга: ярим ўтказгичлар ва диэлектриклар физикаси, қаттиқ жисмлар физикаси, атом ядроси ва космик нурлар физикаси, энергия турларининг қайта шаклланиши.

АСТРОНОМИЯ ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳри, Астрономический тупиги, 11-уй)

сиртқи ўқишга: астрономия, астрометрия ва фазо механикаси.

М. Т. ЎРАЗБОЕВ НОМЛИ МЕХАНИКА ВА ИНШООТЛАРНИНГ СЕЙСМИК МУСТАҲКАМЛИГИ ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳри, Академиклар шаҳарчаси)

кундузги ўқишга: деформацияланган қаттиқ жисмлар механикаси, машиналар, асбоблар ва аппаратлар динамикаси, пишиқлиги ва чидамлилиги;

сиртқи ўқишга: деформацияланган қаттиқ жисмлар механикаси: суюқлик, газ ва плазма механикаси; машиналар, асбоблар ва аппаратлар динамикаси, пишиқлиги ва чидамлилиги, қишлоқ хўжалик машиналари: асослар, фундаментлар ва ер ости иншоотлари, иншоотларни синаб кўриш.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ҲИСОБЛАШ МАРКАЗЛИ КИБЕРНЕТИКА ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳри, Володарский кўчаси, 26-уй)

кундузги ўқишга: математика кибернетикаси;

сиртқи ўқишга: ҳисоблаш математикаси, математик кибернетика, ҳисоблаш комплексларини математик таъминлаш, ахборотларни қайта ишлаш ва бошқаришнинг автоматлаштирилган системаси, технология жараёнларини автомат усулда бошқариш, биологик кибернетика, ҳисоблаш техникаси, қурилиш ишлаб чиқариши технологияси ва қурилишни ташкил этиш, иқтисодий тадқиқотларда математик методлар ва ҳисоблаш техникасини қўллаш; халқ хўжалиги экономикаси, бошқариш ва планлаштиришни ташкил этиш.

Ҳ. М. АБДУЛЛАЕВ НОМЛИ ГЕОЛОГИЯ ВА ГЕОФИЗИКА ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳри, академик Ҳ. Сулаймонова кўчаси, 33-уй)

кундузги ўқишга: металлогения ер ости бойликларини излаш ва разведка қилишнинг геофизик методлари.

СЕЙСМОЛОГИЯ ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳри, Хуршид кўчаси, 3-уй)

кундузги ўқишга: геофизика;

сиртқи ўқишга: геофизика, геохимия, геотектоника; инженерлик геологияси, музлаб ётадиган ерларни тадқиқот қилиш ва заминшунослик.

ХИМИЯ ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳри, Черданцев кўчаси, 19-уй)

кундузги ўқишга: юқори молекулали бирикмалар химияси;

сиртқи ўқишга: нозик органик синтез технологияси, тўқимачилик хомашёларига дастлабки ишлов бериш, ноорганик химия, аналитик химия, юқори молекулали бирикмалар химияси; коллоидли химия.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ЎСИМЛИК МОДДАЛАРИ ХИМИЯСИ ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳри, Черданцев кўчаси, 19-уй)

кундузги ўқишга: табиий ва физиологик актив моддалар химияси;

сиртқи ўқишга: фармакология.

БИООРГАНИК ХИМИЯ БЎЛИМИ

(Тошкент шаҳри, Куйбишев кўчаси, 16-уй)

кундузги ўқишга: молекуляр биология, юқори молекулали бирикмалар химияси, табиий ва физиологик актив моддалар химияси;

сиртқи ўқишга: органик химия, юқори молекулали бирикмалар химияси, фармакология.

БОТАНИКА ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳри, Академиклар шаҳарчаси)

сиртқи ўқишга: ўсимликлар физиологияси.

БИОХИМИЯ ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳри, Черданцев кўчаси, 56-уй)

кундузги ўқишга: биофизика, биохимия;

сиртқи ўқишга: биофизика.

ЎСИМЛИКЛАР ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬ БИОЛОГИЯСИ ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳри, Ф. Хўжаев кўчаси, 28-уй)

кундузги ўқишга: молекуляр биология, генетика;

сиртқи ўқишга: молекуляр биология, ўсимликлар физиологияси, генетика.

ЗООЛОГИЯ ВА ПАРАЗИТОЛОГИЯ ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳри, А. Ҳидоятов кўчаси, 1-уй)

кундузги ўқишга: ихтиология, гидробиология;

сиртқи ўқишга: ихтиология, зоология, энтомология, гидробиология.

МИКРОБИОЛОГИЯ БЎЛИМИ

(Тошкент шаҳри, Академиклар шаҳарчаси)

кундузги ўқишга: вирусология, микробиология;

сиртқи ўқишга: вирусология.

ФИЗИОЛОГИЯ БЎЛИМИ

(Тошкент шаҳри, 1-Жуковский тупиги, 47-уй)

сиртқи ўқишга: одам ва ҳайвон физиологияси.

ТАРИХ ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳри, ГСП, Гоголь кўчаси, 70-уй)

сиртқи ўқишга: этнография.

АРХЕОЛОГИЯ ИНСТИТУТИ

(Самарқанд шаҳри, Магистрал кўчаси, 3-уй)

кундузги ўқишга: археология;

сиртқи ўқишга: археология.

А. С. ПУШКИН НОМЛИ ТИЛ ВА АДАБИЁТ ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳри, ГСП, Гоголь кўчаси, 70-уй)

сиртқи ўқишга: СССР халқлари адабиёти, СССР халқларининг тиллари, туркий тиллар.

БЕРУНИЙ НОМЛИ ШАРҚШУНОСЛИК ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳри, Черданцев кўчаси, 25-уй)

сиртқи ўқишга: умумий тарих, историография ва манбашунослик.

ИҚТИСОД ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳри, академик Ҳ. Сулаймонова кўчаси, 33-уй)

сиртқи ўқишга: капитал маблағ сарфлаш ва янги техника самарадорлиги, ишлаб чиқариш маблағи ва халқ истеъмоли буюмлари нархининг ташкил топиши, иқтисодий тадқиқотларда математик методлар ва ҳисоблаш техникасини жорий этиш, ривожланаётган мамлакатлар экономикаси, табиий бойликлар экономикаси ва уларнинг жойлашиши.

ФАЛСАФА ВА ҲУҚУҚ ИНСТИТУТИ

(Тошкент шаҳри, академик Ҳ. Сулаймонова кўчаси, 33-уй)

кундузги ўқишга: халқаро ҳуқуқ, халқаро шахсий ҳуқуқ;

сиртқи ўқишга: илмий коммунизм назарияси, табиатшуносликнинг фалсафий масалалари, диалектик ва тарихий материализм, фалсафа тарихи, давлат ҳуқуқи ва бошқариш, маъмурий ва молиявий ҳуқуқ, прокурор назорати, совет қурилиши; колхоз, ер, сув, ўрмон ва тоғ ҳуқуқлари; табиатни муҳофаза қилиш ҳуқуқи.

ГЕОГРАФИЯ БЎЛИМИ

(Тошкент шаҳри, Жуковский кўчаси, 52-уй)

сиртқи ўқишга: физик география, иқтисодий география.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ФИЛИАЛИ

(Нукус шаҳри, М. Горький кўчаси, 179 «а»-уй)

кундузги ўқишга: технология жараёнларини автоматик бошқариш, иқтисодий тадқиқотларда математик методлар ва ҳисоблаш техникасини жорий этиш, гидрогеология, зоология, ихтиология;

сиртқи ўқишга: технология жараёнларини автоматик бошқариш, кино санъати.

Аспирантуранинг кундузги бўлимига ёши 35 дан, сиртқи бўлимига 45 ёшдан ошмаган, олий маълумотли, олий ўқув юртини тамомлагандан сўнг танлаган мутахассислиги бўйича камида икки йиллик амалий иш тажрибасига эга бўлган ва илмий-тадқиқот ишларида қобилиятлилар қабул қилинади. Иш стажи бўлмаган кишилар аспирантурага олий ўқув юртлари (факультетлар) советидан назарий ихтисослик бўйича тавсияномаси бўлган тақдирда кириш имтиҳонига қўйиладилар.

АСПИРАНТУРАГА КИРУВЧИЛАР ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИ ПРОГРАММАСИ ҲАЖМИДА МАХСУС ФАНДАН, КПСС ТАРИХИ ҲАМДА ЧЕТ ТИЛЛАРИНИНГ БИРИДАН ИМТИҲОН ТОПШИРАДИЛАР.

АБИТУРИЕНТЛАР АСПИРАНТУРАГА КИРАЁТГАНЛАРИДА ТАНЛАГАН ИХТИСОСЛИКЛАРИ ТЕМАСИДА ЁЗМА РЕФЕРАТ ТОПШИРИШЛАРИ КЕРАК. ИЛМИЙ ИШЛАРИ ВА ИХТИРОЛАРИ БЎЛГАНЛАР РЕФЕРАТ ЁЗИШДАН ОЗОД ЭТИЛАДИЛАР. Имтиҳон топшириш ҳуқуқига эга бўлган шахсларга иш жойларида меҳнат ҳақлари сақланган ҳолда кириш имтиҳонларини топширишлари учун 30 календарь куни ҳисобида отпуска берилади. Аспирантурага кириш учун илмий-тадқиқот институтларининг директорига бериладиган аризага қуйидаги ҳужжатлар: кадрларни ҳисобга олиш шахсий варақаси билан 4х6 сантиметрли фотосурат, олий маълумоти тўғрисидаги дипломнинг нотариус тасдиқлаган нусхаси, сўнгги иш жойидан жамоатчилик-ишлаб чиқариш характеристикаси, сўнгги иш жойидан ойлик берилиши тўғрисида справка (аспирантурага сиртдан ўқишга кирувчилар учун), шунингдек реферат ёки эълон қилинган илмий ишлар рўйхати қўшиб топширилади.

ҲУЖЖАТЛАР БИР НУСХА, СУРАТ ИККИ НУСХА ТОПШИРИЛАДИ.

АРИЗА ВА ҲУЖЖАТЛАР ЙИЛ БЎЙИ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

АСПИРАНТЛАР 100 СЎМДАН ОШМАГАН МИҚДОРДА СТИПЕНДИЯ БИЛАН ТАЪМИНЛАНАДИЛАР.

Бошқа шаҳарлардан келганларга (оиласиз) ётоқхона берилади.

МАЪЛУМОТЛАР ОЛИШ УЧУН ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ ЮҚОРИДА НОМЛАРИ КЎРСАТИЛГАН ИНСТИТУТЛАРИГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00— МОСКВА. 18.15 — ТОШКЕНТ. 18.25 —Мультфильм 18.45 — «Глобус». 19.05 — Қишлоқ хўжалиги билимлари телевизион халқ университети. 19.30 — **«Ахборот».** 19.50— Ўн минут музика. 20.00 — Спорт кўрсатуви. 20.40 — КПСС — Улуғ Ватан урушида совет халқи эришган ғалабанинг илҳомчиси ва ташкилотчиси (Москва). 21.00 — **«Ахборот».** 21.20 — Концерт. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Хоккей: ЧССР—СССР. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.30 — ТОШКЕНТ. 11.35 — Телефильм. 12.25 — Ўқув кўрсатуви. 18.15 — МОСКВА. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Мультфильм. 19.25 — Инсон ва қонун. 19.55— Халқ ижоди. 20.40 — Жанговар постда (Тошкент). 21.00 — **Хўрланганлар** (2-серия). 22.00 — ТОШКЕНТ. 22.30 — Совет киноси усталари. Юрий Никулин. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 19.25 — ТОШКЕНТ. 19.30 — **Гаврош** (бадиий фильм). 20.45 — Ўқув кўрсатуви. 21.25 — Тошкент янгиликлари. 21.40 — Ўқув кўрсатувлари.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 18/III да **Лукаш ботир,** 19/III да **Қароқчилар,** 20/III да **Бой ила хизматчи.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 19/III да **Биринчи бўса** (16.00).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «ЛУЛИЛАР» АТТРАКЦИОНИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ (17.30).

КИНО

Миллионни қандай ўғирлаш керак? — САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА», «ВОСТОК», «МОСКВА» «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

Осмон қучоғидаман — «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Исмингни ёдингда тут — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун), «ҚОЗОҒИСТОН» (тоқ соатларда).

Кумуш кўл хазинаси — «ҚОЗОҒИСТОН» (жуфт соатларда).

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президиуми фалсафа кафедрасининг доценти М. А. Аброровга отаси

Аброрхон МАҲМУДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги министрликнинг техника бошқармаси бошлиғи Г. А. Карапетовга отаси

Артем Иванович КАРАПЕТОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Туберкулёз илмий-тадқиқот институти дирекцияси, партия ва касаба союз ташкилотлари ва республика фтизиаторлар жамиятининг правлениеси институт партия ташкилотининг секретари, клиника бўлимининг раҳбари Б. А. Аброровга отаси

Аброрхон МАҲМУДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президиуми президиум бўлимининг собиқ бошлиғи, 1919 йилдан буён КПСС аъзоси, республика миқёсидаги шахсий пенсионер

Василий Михайлович БЛАГОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдиради ва марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР: Коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142

Р. 14936. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583 Б.—64.